БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 87 (17.965). • 15 апрель 1981 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ—1 МАЙГА!

ДОЛЗАРБ КУНЛАР

Республикамиз пахтакорлари КПСС XXVI съезди қарорларидан руҳланган ҳолда яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Съезд мамлакатимиз, шу жумладан, серқуёш Ўзбекистонимизни иқтисодий, социал ва маънавий жиҳатдан ривожлантиришнинг улкан программасини белгилади. Бу программанинг амалга оширилиши Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада оширади, халқимизнинг турмуш фаровонлигини юксалтиради. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, самарадорликни вужудга келтирадиган мажбурий шартлар — бу колхоз ва совхозлар ишининг иқтисодий шароитларини янада такомиллаштиришдан иборатдир. Барча планлар, барча программаларнинг муваффақияти қишлоқ меҳнатчиларининг ишга муносабатига, сидқидилдан ишлашига боғлиқ. Демак, маънавий ва моддий рағбатлантириш системасига ҳам боғлиқдир.

Ўзбекистон ССРда ўн биринчи беш йилликнинг ҳар бир йилида ўртача 5 миллион 900 минг тонна пахта етиштириш таъминланиши керак. Қишлоқ меҳнатчилари олдида турган бош вазифа шу. Бу юксак мажбуриятни бажариш ҳар бир хўжалик коллективи, ҳар бир қишлоқ меҳнатчисидан катта куч-ғайрат сарфлашни талаб этади.

Пахтакорларимиз мўл ҳосилга пухта замин яратишга астойдил киришиб, чигит экишни уюшқоқлик билан оммавий равишда давом эттирмоқдалар. Чигит кузда ўғитланиб, чуқур шудгорланган, баҳор бошланиши билан техника воситасида обитобига келтирилган майдонларга сифатли экиляпти. Мавсум бошлангандан буён 1.300 минг гектардан кўпроқ майдонга барака уруғи қадалди, ҳар куни 35—40 минг гектар майдонда иш бажариляпти.

Андижон, Наманган, Сурхондарё, Тошкент областларининг пахтакорлари республикада биринчилардан бўлиб чигит экишни тугалладилар, Фарғона, Жиззах, Қашқадарё областларида суръат соат сайин кўтарилиб, сифатга эътибор кучайтириляпти.

Ингичка толали пахта майдонлари кенгайтирилди, ҳосилдорликни оширишга қаратилган таъсирчан чоралар кўрилмоқда. Шулардан бири чигитни эрта экиш, гектарларнинг тўлиқ, кўчатлар сонининг бўлиқ бўлишини таъминлашдир. Бу айнан оқ пахтага ҳам тааллуқлидир. Ҳозиргача 125 минг гектардан кўпроқ майдонга ингичка толали пахта чигит экилди.

Чигит экишда агротехниканинг прогрессив усулларидан кенг кўламда фойдаланилиб, уруғликни тежаш, исроф бўлишига йўл қўймаслик чоралари кўрилаётир. Бундан кейин ҳам шундай қилиниши керак. Шу кунга қадар иш бажарилган умумий майдоннинг 425 минг гектарига туксизлантирилган, 442 минг гектарига уяларга аниқ уруғ ташлайдиган сеялкаларда чигит экилди.

Пахтакорларимизнинг диққатга сазовор ишларидан яна бири шу бўляптики, чигит билан бир вақтда тупроқ қатламига минерал ва органик ўғитлар қоришмаси, айниқса чиритилган гўнг ва қўй қийи, гербицидлар солиняпти. Шундай қилинганда ўғитлар қоришмаси тупроқни қиздириб, чигитнинг тез ва бехато униб чиқишини таъминлайди, қатқалоқни камайтиради, гербицидлар эса бегона ўтларнинг ўсиб чиқишига йўл қўймайди. Гербицидларнинг яна бир аҳамияти шундаки, тупроқнинг шўрланишини озайтиради, илдиз чириш касаллиги тарқалишининг олдини олишга ёрдам беради. Республикамиз бўйича ҳамма майдонларга ана шу усулда чигит экилишини таъминламоғимиз зарур.

Жойларда ўтказилган текширишлар, ташвишли сигналлардан кўриняптики, айрим хўжаликларда чигит экишда жиддий нуқсонларга йўл қўйиляпти. Экипажлар тўла унум билан ишламаяпти, ер вақтида тайёрланмаяпти. Устига устак гектарларнинг тўла, уялар ва қаторлар сонининг бут бўлишига эътибор берилмаяпти. Чигит агротехника талаблари даражасида тайёрланмаяпти, нормадагидан ортиқча сарфланиб, исрофгарчиликка йўл қўйилаётир. Энг муҳими — тракторчилар ва сеялкачилардан сифат учун қаттиқ масъулият талаб қилинмаяпти. Шуни унутмаслик кераки, сифатсиз экилган уруғдан юқори ҳосил олиб бўлмайди. Партия ташкилотлари, мутахассислар, хўжаликларнинг раҳбарлари, сифат комиссиялари аъзолари, халқ назорати органлари ходимлари масаланинг шу нозик томонини ҳамиша диққат марказида тутишлари, даҳлдор кишилардан қаттиқ масъулият талаб қилишлари зарур.

Пахтакорлар энг долзарб кунларга кирдилар. Ҳосил тақдирини эрта, текис ва сифатли экилган чигит ҳал қилади. Барча хўжаликларда белгиланган планни етти—саккиз иш кунида бажарилишини таъминламоғимиз, бунинг учун экипажлар иш унумини кескин оширмоғимиз керак, кунлик графикларни тўла ва ошириб бажариш, миқдор билан сифатни бир-бирига уйғунлаштириб бориш муҳим вазифадир.

Ерни экишга тайёрлашга алоҳида эътибор бериш лозим. Экин майдонларининг етилиши зоналар бўйича ҳисобга олиниши, агротехника талаблари даражасида чизелланиши, бороналаниши зарур. Намнинг парланиб кетишига йўл қўймаслик, чигитни иложи борича тупроқнинг табиий намига ундириб олиш чоралари кўрилиши, қўшимча суғоришга эҳтиёж қолдирмаслик керак.

Ҳар гектар майдонга ер шароити ҳисобга олиниб, белгиланган миқдорда чигит экилиши шарт! Лекин нормадан ортиқ ёки кам уруғ сарфлаш пахтакорлар учун сунъий равишда квадрат меҳнат орттириб олишдир. Бунга йўл қўймаслигимиз керак. Оширилган нормада уруғ экиб, кейинчалик ягана ўтказишдан наф кўрилмайди. Шундай экан, мутахассислар, уруғшунос олимлар бу борада пахтакорларга амалий ёрдам беришлари керак.

Ҳаво ўзгариб турибди, ёғингарчиликлар бўляпти, қатқалоқ юзага келиши хавфи туғилмоқда. Бундай шароитда чигит билан бир вақтда қатор ораларига ўғитлар қоришмаси, қум, чиритилган гўнг солаётган хўжаликлар ютади. Шунга қарамай ҳамма жойда қатқалоқ пайдо бўлган тақдирда ерни юмшатиш учун культиваторларни тахт қилмоғимиз, чигитнинг бир текис кўкариб чиқишини кутиб ўтирмасдан, дастлабки уруғ қадалган майдонларда культивация бошлаш, ёш ниҳолларнинг шаклланиб олишига шароит яратмоғимиз зарур.

Ҳозир шундай вазият вужудга келдики, чигит экилган майдонлар дақиқа сайин кузатиб борилиши, ниҳол ола чиққан қаторлар, уяларга дарҳол қўшимча экиш чоралари кўрилиши керак. Шу мақсадда эҳтиёт уруғлик фондига эга бўлиш талаб этилади. Чигитни экиб бўлиш катта ишнинг бошланишидир, бутун куч, техника воситалари ғўза парваришини кучайтиришга сафарбар этилмоғи керак.

Республикамиз бўйича чигитни тез ва соз экиб, ғўза парваришини қизитиб, 5 миллион 900 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига дастлабки заминни яратайлик!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Пискент районидаги Тельман номли колхоз пахтакорлари қуёшли кунларнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланиб, барака уруғи қадашни тезлаштирмоқдалар. Улар чигитни ернинг ўз намига ундириб олиш чораларини кўришаётир. Колхоз пахтакорлари съездлар йилида 940 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган. Суратда: 50 центнерчи бригада бошлиғи Қаршибой Ботиров.

А. Мальцев фотоси.

ДУРКУН ҒЎЗАЛАР

1120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган Свердлов районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари чигит экишни қизғин давом эттириш билан дастлабки уруғ қадалган майдонларда ғўза парваришини бошлаб юбордилар. Зиё Баратов бошлиқ чўлқуварлар 112 гектар майдонда ниҳолларни текис ундириб олмоқдалар. Бахшилло Ярашов, Х. Ҳожиев каби механизаторлар кунлик ғўза парвариши графигини анча ошириб бажармоқдалар.

Колхознинг республикада хизмат кўрсатган пахтакор Эшмурод Бобомуродов, Файзулла Маҳмудов, Раббим Набиев бошлиқ 60-70 центнерчи пахтачилик бригадаларида ҳам ғўза парвариши авж олдирилмоқда.

Х. ҚОДИРОВ.

ДЕПУТАТЛАР ЧОРВАЧИЛИККА ЭЪТИБОР ВА НАЗОРАТНИ КУЧАЙТИРИШЛАРИ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи доимий комиссияси 14 апрель куни ўтказилган мажлисида Қорақалпоғистон АССР маҳаллий Советларининг КПСС XXVI съездининг чорвачиликни жадал ривожлантириш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажариш соҳасида олиб бораётган ишларини муҳокама қилди.

Комиссия аъзолари жойлардаги аҳвол билан батафсил танишиб, автоном республиканинг совет ва хўжалик органлари мол туёғини ва паррандалар сонини ошириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида муайян муваффақиятга эришганликларини таъкидладилар.

Текшириш вақтида жиддий камчиликлар борлиги ҳам аниқланди. Бу соҳадаги мавжуд резервлар ҳали тўла ишга солинган эмас. Кейинги йилларда Қорақалпоғистоннинг бир қанча районларида мол туёғини кўпайтириш плани бажарилмаётганлиги, жамоат чорва моллари сонининг қисқаришига йўл қўйилганлиги уқтириб ўтилди. Чорвачилик комплексларининг қувватларидан тўлиқ фойдаланилмаётир. Зооветеринария хизмати юксак даражага кўтарилган эмас. Маҳаллий советларнинг ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш тўғрисида етарли даражада ғамхўрлик қилмаётирлар.

Комиссия ўз қарорида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларига мувофиқ, автоном республика Министрлар Советига, маҳаллий Советлар ижроия комитетларига чорвачиликнинг барча тармоқларини янада жадал ривожлантириш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги тадбирларни саботматонат ва изчиллик билан амалга оширишни тавсия этди. Комиссия томонидан аниқланган камчиликларни йўқотиш, чорвачиликни ривожлантириш, озуқа етиштиришни кўпайтириш планлари ҳамда олинган мажбуриятлар ҳар бир хўжалик томонидан қандай бажарилаётганлигини доим назорат қилишни кучайтиршга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди. Район ва овул советлари, уларнинг доимий комиссиялари ҳамда депутатларнинг бу соҳадаги ролини бундан буён ҳам кучайтириш зарур.

(ЎзТАГ).

ХАРИДОРЛАР МАНФААТИ—БИРИНЧИ ЎРИНГА ҚЎЙИЛСИН

14 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган республика партия хўжалик активи йиғилишида КПСС XXVI съезди қарорлари асосида Ўзбекистон аҳолисига савдо хизматини янада яхшилаш вазифалари муҳокама қилинди. Йиғилишда область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари раисларининг савдо масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, министрликлар ва идораларнинг, шаҳар ва қишлоқ савдо ташкилотлари ҳамда корхоналарининг раҳбарлари, давлат ва кооператив савдоси, умумий овқатланиш корхоналарининг илғорлари, касаба союз ва комсомол активининг вакиллари иштирок этдилар.

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

Докладчи — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров ва музокараларда сўзга чиққан Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов, республика савдо министрининг биринчи ўринбосари В. П. Виноградов, Жиззах область партия комитетининг иккинчи секретари Е. А. Клеменов, Тошкент Бош универсал магазинининг катта сотувчиси М. Султонова, Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин, Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри М. И. Йўлдошев, республика қишлоқ қурилиши министри Н. Р. Ражабов, Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети раисининг ўринбосари Б. Г. Мирзабеков, «Ўзбекбирлашув» правлениеси раиси З. Ш. Сирожов, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. К. Куниазаров, Қува район матлубот союзи савдо марказининг директори Р. Умаров, Андижон область ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Обидов, партия XXVI съезди тарихий қарорларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладида ва съезднинг ёпилиш вақтида сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларнинг ғоят катта сафарбар қилувчилик ролини якдиллик билан таъкидладилар. Мазкур ҳужжатлар мамлакат меҳнаткашларини коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида аниқ ҳаракат программаси билан қуроллантиради.

Партиянинг «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!» — деган шиори миллионлаб кишилар билан ҳар куни бевосита учрашиб турган савдо ва умумий овқатланиш соҳаси ходимлари учун, айниқса, актуал аҳамиятга эгадир. Партия, совет, хўжалик органлари ана шу шиорга амал қилиб, республика шаҳар ва қишлоқларида аҳолига савдо хизматини муттасил такомиллаштиришга қаратилган каттагина ишларни бажармоқдалар. Ўтган беш йиллик мобайнида чакана товар обороти қирқ процентдан зиёд кўпайди ва 1980 йилда ўн миллиард сўмликдан ошиб кетди. Аҳолига кундалик зарур моллар кўплаб сотилмоқда, маданиймаиший ва уй-рўзғор буюмлари билан таъминлаш анча яхшиланди. Савдо-сотиқнинг илғор формалари янада ривожлантирилди. Ҳозирги пайтда Ўзбекистондаги мавжуд магазинларнинг ярмидан кўпроғи ўз-ўзига хизмат қилиш усулида ишламоқда, олдин берилган буюртмалар ва намуналар бўйича мол сотиш тобора кенгаймоқда. Йиғилишда таъкидлаб ўтилганидек, давлат савдоси ва матлубот кооперацияси корхоналари ҳамда ташкилотларининг коллективларида кенг авж олдириб юборилган социалистик мусобақа шу муваффақиятларга эришишда ёрдам бермоқда. Энг яхшиларнинг тажрибаси ишончли машъал, тармоқ иши кўрсаткичларини умуман яхшилаш негизи бўлиб хизмат қилмоқда.

Савдонинг моддий ва техника базаси йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда, савдо ташкилотларининг саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан алоқалари тобора мустаҳкамланмоқда, бу эса харидорларни мол билан яхшироқ таъминлаш, молларнинг хилини доимо кўпайтиришга ва сифатини яхшилашга эришиш имконини бермоқда. Тайёрлов ташкилотлари ўз ишларини кучайтириб юбордилар. Ўнинчи беш йиллик мобайнида шу ташкилотлар аҳолидан миллионлаб тонна сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотларни харид қилдилар, бу маҳсулотларни умумиттифоқ фондига етказиб бериш сезиларли равишда кўпайди. Ҳозирги пайтда матлубот кооперациясининг ҳам, шунингдек давлат савдосининг коллективлари ҳам чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда кенг кўламда иштирок этмоқдалар, чорва ва паррандаларни семиртириб боқиш учун озиқ-овқат чиқитларидан фойдаланмоқдалар.

Йиғилиш қатнашчилари бажарилган ишларга муносиб баҳо бериш билан бирга аҳолига савдо хизмати кўрсатишдаги мавжуд камчиликларни кескин танқид қилдилар, диққат-эътиборни ҳал этилмаган масалаларга қаратдилар. Баъзи савдо ташкилотлари мавжуд товар ресурсларидан самарали фойдаланмаяптилар, кўпинча базалар ва омборларда мавжуд кундалик харидоргир моллар сотишда уюшқоқсизлик ва пала-партишлик оқибатида узилиш рўй бермоқда. Харидорларга хизмат малакиятини янада яхшилаш талаб қилинади. Харидорларнинг талаб-эҳтиёжи кўпинча суст ва плансиз равишда ўрганилмоқда, маҳаллий хом ашё манбаларидан ва баъзи бир саноат тармоқларининг чиқитларидан яхшироқ фойдаланиш йўли билан аҳолига зарур моллар ишлаб чиқариш ва реализация қилишни кўпайтириш соҳасида етарлича ташаббускорлик кўрсатилмаяпти. Савдо билан ишлаб чиқариш корхоналари ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш, савдо ташкилотларининг буюртмаларининг саноат корхоналари томонидан бажарилиши устидан назоратни кучайтириш, харидорга сотиладиган буюмларнинг сифати учун уларнинг масъулиятини ошириш зарур.

Савдо хизматини такомиллаштиришдаги муваффақиятни кадрлар ҳал қиладилар. Кейинги йилларда давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ходимларининг сифат составини яхшилаш чоралари кўрилди. Уларнинг малакаси ва касб маҳорати оширилмоқда. Шунга қарамай, йиғилишда қайд этиб ўтилганидек, савдо ходимларини танлаш ва тарбиялашда кўпгина камчиликлар бор, баъзи жойларда мана шу муҳим масалага етарлича эътибор берилмаяпти. Нотиқлар нопок ва ўз обрўсини тўкиб қўйган ходимларни қатъият билан ишдан четлаштириш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари кадрларини мустаҳкамлаш, бу соҳага хотин-қизлар билан ёшларни кенг жалб этиш кераклигини таъкидладилар.

Йиғилишда СССР савдо министри А. И. Струев нутқ сўзлади.

Актив йиғилиши ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. И. Макеев, «Центросоюз» правлениеси раисининг ўринбосари В. Г. Нестеренко, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

МАМЛАКАТ ФИЗИКЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

14 апрель куни Самарқандда ядро спектроскопияси ва атом ядроси физикасига бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши очилди. Кенгашда Совет Иттифоқи ва социалистик мамлакатлар йирик илмий марказларидан уч юздан кўп олим қатнашмоқда. Нобель мукофотининг лауреати академик И. М. Франк, академик С. Т. Беляев, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Б. С. Желепов, И. С. Шапиро, таниқли тадқиқотчилар — қардош республикалар Фанлар академияларининг академиклари ва мухбир аъзолари шулар жумласидандир.

Кенгашнинг мақсади — атом ядросини тадқиқ этиш соҳасидаги илмий изланишларни координациялашга ёрдам беришдан, халқ хўжалигида ядро спектроскопиясидан янада кенгроқ кўламда фойдаланишдан иборат. Кенгаш программасида термоядро энергетикаси негизларини яратиш, энергияни бир турдан иккинчи турга айлантириш ва уни юборишни такомиллаштириш проблемалари бор. СССР Фанлар академияси Ленинград ядро физика институти ва Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университетининг ташаббуси билан чақирилган кенгаш қатнашчилари шу илмий муассасаларда олиб борилаётган тадқиқотлар тажрибалари билан танишадилар.

Кенгаш тўрт кун давом этади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишлар мудирлиги босмахонасининг муқовачиси ўртоқ Лидия Борисовна Зеленинани Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

МУСТАҲКАМ ОЗУҚА БАЗАСИ

Нишон районидаги «Нишон» давлат наслчилик заводи чорвадорлари ўт сероб бўлган бу йилги шароитда икки ярим йиллик миқдорда хашак тайёрлашга аҳд қилдилар

Қашқадарё областидаги «Нишон» давлат наслчилик заводи қоракўлчиликка ихтисослаштирилган. Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра совхоз коллективи уч йилдан буён КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлмоқда.

Совхозимизда қўйлар сони 70 минг бошдан 100 минг бошга етказилганди. Янги ташкил қилинган Ғафур Ғулом номли совхозга яқинда 25 минг бош қўй бердик. Ҳозир отарларимизда боқилаётган қўйлар сони 75 минг бошни ташкил қилади. Шундан 45 минг боши совлиқлар бўлиб, бу йил улардан жами 67500 қўзи оламиз, ўстиришга 33 минг бош қўзи қолдирамиз. Умумий қўйлар сонини 80 минг бошга етказамиз. Тайёрлов ташкилотларига 32 минг дона юқори сифатли қоракўл тери етказиб берамиз. Шунингдек, 950 тонна гўшт, 240 тонна жун топширамиз.

Коллективимиз чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлашни бош вазифа деб биладилар. 500 гектар ерда беда, 40 гектар суғориладиган майдонда ғалла, 2.000 гектар яйловда изень ўстиряпмиз. Гектаридан 30—35 центнердан ғалла хирмони кўтарамиз, такрор экинлар экишни кучайтирамиз. Бедазорларда олти ўрим ўтказамиз, ҳосилдорликни кескин кўтарамиз.

Бу йил ҳаво серёғин келди. Табиий яйловларда ўтлар кўп ва дуркун ўсяпти. Тажрибакорлар, мутахассисларнинг фикрига қараганда давлат наслчилик заводимизга қарашли 15—16 минг гектар яйловлардагина эмас, балки қўшнимиз «Пахтакор» совхози яйловларида ҳам табиий ўтлар барқ уриб ўсяпти, ҳосил юқори бўлишидан дарак беряпти. Бу йил ўт ўримини ҳар йилдагидан эртароқ, ташкилий жиҳатдан пухта тайёргарлик билан бошлашни, бунинг учун икки ярим йиллик план миқдорида ем-хашак жамғаришни ўзимизнинг шарафли бурчимиз деб биламиз!

Чорва моллари, хусусан қўй-қўзилар ҳисобда, демак, озуқа ҳам ҳисобда бўлиши, белгиланган планлар ва мажбуриятлар тўла ҳамда ошириб бажарилиши керак. Ҳар бош қўй ҳисобига 3,5—4 центнер хашак жамғарамиз ёки ялпи хашак миқдорини 35 минг тоннага етказамиз. Ем-хашакни ўз вақтида ўриб-йиғиб олиш, ғарамлаш, асраш, қуритиб майдалаш, қишлов жойларига келтириб қўйишга алоҳида эътибор берамиз, исрофгарчиликка мутлақо йўл қўймаймиз!

Ем-хашак етиштириш ва тайёрлаш бригадалари аъзолари билан кенгашиб олдик, совхоз партия ташкилотининг секретари Маматмурод Йўлдошев бошчилигида 30 кишидан иборат комсомол-ёшлар бригадаси ташкил қилдик. Ем-хашак жамғаришнинг беш кунлик, ўн кунлик ва мавсумий графикларини тузиб чиқдик. Улар йўллар, сув иншоотлари, ҳавзаларнинг қирғоқларидаги табиий ўтларни ҳам ўрадилар. Араб Зиёдуллаев, Равшан Назаров, Тошбой Муҳаммадиевлар бошлиқ механизациялашган бригадаларнинг ҳар бири мавсумда 2,5—3 минг тоннадан хашак жамғариш мажбуриятини олдилар. Чўпон-чўлиқларнинг оила аъзолари, идора аппарати ходимлари ўт ўримида актив қатнашадилар. Иш бошида коммунистлар, комсомоллар, маҳаллий Советларнинг депутатлари туриб, мусобақада карвонбошилик қиладилар. Чўян Дўлонов, Ибот Намозов, Холмон Султонов, Абдулла Арабов, Йўлдош Холлиев каби бош чўпонлар отарларида ўз кучлари билан 150—200 тоннадан қўшимча озуқа тайёрлашга сўз бердилар.

Ем-хашак тайёрлашни уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида 10 та механизациялашган бригадага 150 нафар ишчи, 60 га яқин механизм, шу жумладан 20 та косилка, 10 та пресслаш агрегати, 10 та грабли, 10 та юк машинаси бириктирилди. Бош инженер, токарь ва слесарлар уларга доимо ёрдам беради. Зарур топилган кезда техника хизмати кўрсатилиб, барча механизм-агрегатлар, транспорт воситаларининг юқори унум билан ишлаши таъминланади. Графикларнинг бажарилиши устидан махсус комиссия назорат олиб боради.

Ўтган йилларда ўрилган хашакни вақтида ташиб олмаслик, чорва моллари пайхон қилиши, нопок қўл урилиши каби ҳоллар юз берган эди. Бу йил унинг такрорланишига йўл қўймаймиз. Халқ контроли постлари, жамоатчилик назоратини кучайтирамиз, ҳар бир килограмм ем-хашак ҳисобда бўлади. Ем-хашакнинг йўлларда тўкилиши, чиришига йўл қўймаймиз. Бригадаларнинг графикларни бажариш ҳақидаги ҳисоботларини эшитиб борамиз, нуқсонларни кескин бартараф қиламиз.

Ем-хашак тайёрлашда қатнашадиган кишиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун етарли маданий-маиший шароитлар яратиб берамиз. Улар мунтазам иссиқ овқат, чой билан таъминланадилар, иш ҳақи вақтида берилади, илғорлар рағбатлантирилади. Социалистик мусобақани кучайтирамиз, меҳнат интизомини мустаҳкамлаймиз, беғамлик, бепарволик, ўзибўларчиликка барҳам берамиз.

Шу кунларда қўзилатиш мавсуми қизғин давом эттириляпти. Ч. Дўлонов, П. Шерғозиев, О. Худойбердиев, С. Бўтаёровлар отарида ҳар 100 совлиқдан 150—200 тадан соғлом қўзи олиняпти. Урғочи қўзиларнинг ҳаммаси ўстиришга қолдириляпти. Ем-хашакни нечоғли кўп тайёрласак, чорва моллар туёқ сони шунча кўпаяди, маҳсулдорлиги ортади, қишлов қандай келишидан қатъи назар бехатар бўлади.

Ишчи кучи, техника етарли, транспортдан камчил жойимиз йўқ. Ўт-ўланлар эса ҳар йилдагидан сероб. Бор имкониятларимизни ишга солиб, ҳар бир хўжаликда икки—икки ярим йиллик планга тенг ем-хашак жамғаришга эришайлик. Бу билан КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди белгилаб берган улкан вазифаларни шараф билан адо этишга пухта замин яратамиз.

П. ҚУРБОНОВ — «Нишон» давлат наслчилик заводи директори, Н. ХУДОЙБЕРДИЕВ — партия ташкилоти секретари, Н. КАЗАНБОЕВ — бош зоотехник, Х. ТУРДИЕВ — бош экономист, Х. АШУРОВ — бош ҳисобчи.

МАҲОРАТ ПИЛЛАПОЯЛАРИ

МИРЗАЧЎЛ ТАЖРИБАСИ: ПАХТАКОР КОЛЛЕКТИВЛАР МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРИШНИНГ ЯНГИ ФОРМАСИ

Сахийлик билан нур соча бошлаган апрель қуёши тафтидан Мирзачўл яшнаб кетди. Экиш суръати кун сайин тезлашмоқда. Мана, асосий экинимиз — чигит экиш ҳам бошланиб кетди. Партия XXVI съезди қарорларига амалий иш билан жавоб бераётган деҳқонлар беш йилликнинг биринчи йили ҳосилига мустаҳкам замин яратмоқдалар. Бу йил район меҳнаткашлари ҳар гектар майдондан ўттиз центнердан пахта етиштириш, давлатга жами эллик минг тоннадан ортиқ дурдона сотиш мажбуриятини олишди.

Чигит экишни ўн кун ичида тугаллашни мўлжаллаганмиз, барча дала ишлари юксак агротехника қоидалари асосида ўтказилади. Ерларнинг юксак самарадорлиги учун курашнинг дастлабки, энг муҳим босқичида хўжаликлараро мусобақа ана шу мақсадга эришишимизга имкон беради.

Бир вақтлар бизда меҳнат беллашувига кузда, йиғим-теримдан сўнг якун ясалиши керак, деб ҳисоблаш одат тусига кириб қолган эди. Аммо яқинда «Социализм» совхозининг коммунистлари ўз йиғилишларида коллективларнинг улушига қишлоқ хўжалик ишларининг даврлари бўйича баҳолашни таклиф қилишди. «Ҳосил йил бўйи тўпланади, — деди бригада бошлиғи Тугал Бойқулов кўпчиликнинг фикрини ифодалаб. — шунинг учун ҳам биз ҳар бир киши экишда, парваришда ва йиғим-теримда бутун куч ва имкониятларини сафарбар этишига эришишимиз лозим». Район партия комитети бюроси бу фикрни қувватлаб, беллашувнинг тегишли шартларини ишлаб чиқишни тавсия қилди.

Бу йилги мавсумда хўжаликларнинг бўлимларида энг яхши бригадалар учун совринлар ва мукофотлар таъсис этилди. Энди улар чигитни тез экканларга эмас, балки уни барча майдонда қийғос ундириб олганларга берилади. Механизаторлар ўртасида эса қаторларнинг тўғри бўлишини таъминлаганлар, ёнилғи ва уруғликни ортиқча сарфлашга йўл қўймаганлар ғолиб чиқишади. Ишларнинг ҳар бир тури бўйича — ер ҳайдаш, экинларни парвариш қилиш йиғим-теримда ҳам худди шундай бўлади. Шундай қилиб, мусобақа иштирокчилари келгусидаги ютуқлар сари ўзига хос пиллапоялар оша ҳамиша тобора юқори кўтарилаверадилар. Ҳа, маҳорат пиллапоялари оша кўтарилаверадилар.

«Социализм» совхозида эса бу борада яна ҳам илгарилаб кетишди — истисносиз ҳар бир далада юксак деҳқончилик маданияти учун кураш авж олдириб юборилди. Дала бегона ўтлардан мутлақо мусаффо бўлмоғи, қуритиб қўйилмаслиги ёки ортиқча суғориб юборилмаслиги, органик ва минерал ўғитларнинг тўла нормаси билан озиқлантирилиши керак, деб қаттиқ талаб қўйилди. Махсус комиссия эса дала ҳолатига кафолот бериб туриши керак.

Бизнинг районимизда пахта ҳосилдорлиги ҳозирча республиканинг ўртача кўрсаткичидан паст. Шу сабабли «Гулистон» совхозидан Илаш Тўраев бошлаган ташаббусга алоҳида эътибор беряпмиз. Тўраевнинг ўзи ихтисоси бўйича агроном, район партия комитетининг аъзоси, мана 15 йилдирки, бригадага бошчилик қилади. Ўтган йили унинг бригадаси ҳар гектар ердан ўртача 34 центнердан пахта етиштирди. У самарали алмашлаб экишни жорий қилиш, техникадан икки сменада фойдаланиш, механизаторлар мусобақасини ташкил этиш борасидаги тажрибасини сахийлик билан бошқаларга ўргатди. Тўраев бевосита далада бригада бошлиқлари, механизаторлар ва сувчиларнинг семинарларини ўтказишга ёрдам берди.

Натижада унинг издошлари ҳозир янги марраларни белгилаб олдилар. Партия аъзоси И. Рустамов бошлиқ бригада ҳар гектар майдондан 32 центнердан, Н. Мамасалимов бошлиқ бригада 33 центнердан, коммунист Б. Носиров бошлиқ бригада 35 центнердан пахта етиштиришга қарор қилишди. Ҳар бир киши ўтган йилги натижаларини янада мустаҳкамлаш учун интилмоқда.

Тўраевнинг издошлари бошқа хўжаликларда ҳам оз эмас. Райондаги 224 бригададан 93 таси ўтган мавсумда гектаридан ўттиз центнердан эллик центнергача ҳосил олди. Эндиликда улар бу марradан ўзиб кетишни мўлжаллашяпти. Бизда ҳалигача бунақаси бўлмаганди.

Ҳозир чигит экиш давом этмоқда. Хўжаликларда эса ҳосил йиғим-терими ҳақида бугунданоқ қайғуришяпти. Бу мавсумга пухта тайёрланиш борасида «Социализм» совхозидан Ҳасан Кенжаев бошлиқ бригада тажрибасини дастуруламал қилиб олишяпти. Бу бригада фақат ҳосил етиштиришнигина эмас, балки бутун ҳосилни йиғиб-териб олишни қўл меҳнати сарфламасдан уддалаш мумкинлигини амалда исботлади. Шу туфайли бу ерда совхозда энг арзон пахта етиштирилмоқда. Бир центнер пахта етиштириш учун пландаги 34 ўрнига 29 сўм сарфланмоқда. Жами бўлиб, қўшимча қирқ минг сўм фойда олинмоқда. Механизаторларнинг ўзлари ҳам озмунча наф кўришмаяпти. Умуман совхоз бўйича ўтган йилги фойда 1,4 миллион сўмни ташкил этди. Ишончли рақамлар. Мана шунинг учун ҳам - бу йил бу ерда ўн икки бригада ҳосилни фақат машиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилган. Бошқа хўжаликларда ҳам илғорлар ташаббусига кўплаб қўшилишяпти.

Мусобақа жараёнида партия ташкилотлари орқада қолаётган коллективларга конкрет ёрдам беришлари муҳим аҳамият касб этади.

Яна бир масала. Ҳозир биз кимларни илғор ҳисоблаймиз? Кимки, юқори ҳосил олаётган бўлса, илғор ҳисобланади. Бу муҳим нарса, албатта. Бироқ маҳсулот сифатини ошириш ҳам, унинг таннархини пасайтириш ҳам назардан четда қолмаслиги керак. Меҳнат беллашувига якун ясалаётганда ана шу кўрсаткичлар бизда ҳали яхши ҳисобга олинмаётганини тан олиш керак.

Пировардида ҳозир ким-ким билан мусобақалашмоқда? Пахтакорлар, чорвадорлар, сабзавоткорлар, ўзаро беллашмоқдалар. Аммо қишлоқ хўжалик мутахассислари кўпинча четда қолишяпти. Ваҳолонки, улар ўз зиммаларига гамомила аниқ мажбуриятлар, айтайлик, агротехниканинг янги усулларини, ҳосилни йиғиб-териб олишнинг янада мукаммаллашган технологиясини жорий этиш каби мажбуриятларни олишлари мумкин. Деҳқонлар билан пахта тозалаш саноати ходимларининг мусобақасини ҳам ташкил қилиш мумкин. Бу шубҳасиз, агросаноат пахта комплексининг пировард маҳсулоти — тола сифатини яхшилаш имконини беради. Пахтакорлар билан мелиораторлар, бошқа турдош касбдагилар ўртасидаги ҳамдўстлик ҳам фойдадан ҳоли эмас.

Р. ҲОТАМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Ворошилов район комитетининг биринчи секретари.
Сирдарё области.
(«Правда», 14 апрель).

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА

Ленинск шаҳридаги 84-автомобиль корхонаси коллективи шанбалик куни ҳар қачонгидан барвақт иш бошлайди. Юзта автомашина рейсга чиқиб, тежалган 4500 литр ёнилғи ҳисобига 5400 тонна халқ хўжалиги юкларини ташийди. Мотор ремонти цехи ишчилари иккита автомашина двигателини созлайдилар. Меҳнат унумдорлиги одатдагидек 20 процент юқори бўлади. Шанбаликдан тушган маблағ беш йиллик ҳисобига ўтказилади.

С. НИЗОМОВ.

ТОЛАЧИЛАР АҲДИ

«Ҳурмат Белгиси» орденли Ғиждувон пахта тозалаш заводи толачилари ленинча шанбаликка қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Коммунистик шанбалик куни заводнинг 1000га яқин ишчи-хизматчиси 175 тонна аъло сифатли тола, 18 тонна линт тайёрлайди. 235 тонна чигит ажратиб олиниб, буюртмачиларга жўнатилади. Корхонанинг «Пахтаобод», «Шофиркон», «Вобкент», «Ғаждунак» тайёрлов пунктларида ҳам шанбалик тараддуди қизғин.

Т. НАЖМИЙ.

ЮКСАК САВИЯДА

Зирабулоқ пахта тозалаш заводи коллективи «Қизил шанбалик» куни 9,1 минг сўмлик маҳсулот, жумладан: 60 тонна тола, 8 тонна момиқ, 115 тонна уруғлик чигит тайёрлайди. Коллектив бу куни корхона территориясига минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари, 500 туп ранго-ранг гул ниҳоллари ўтқазади, ариқлар тозаланиб, металл парчалари йиғилади.

Р. ХУДОЙҚУЛОВ.

УНУМДОРЛИК ОШАДИ

Урганч корхоналарида коммунистик шанбаликка қизғин тараддуд кўрилмоқда. Пиллакашлик фабрикаси коллективи 18 апрель куни фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлаш, маҳсулот сифатини комплекс бошқаришда янги стандартни жорий этиш, саралаш ва қайта ўраш цехларида меҳнат унумдорлигини 18-20 процент оширишга азму қарор қилди. Ипак йигирувчилардан Ш. Шарипова, Б. Бобожонова ва С. Ҳасановалар шу куни бир сменада икки норма бажариш ташаббусини бошлаб бердилар.

Қурилиш материаллари заводида 220 киши шанбаликда қатнашиб, қурилиш объектларига 170 минг дона силикат ғишт, 50 тонна оҳак етказиб беради. Исмоил Собиров бошлиқ смена ишчилари топшириқни бир ярим баравар адо этишади.

10-автобаза коллективи тўрт ойлик планни 18 апрелга бажаришга аҳд қилган. Шанбалик кунида 2100 тонна халқ хўжалик юклари ташиб берилади. Бунга етарли ёнилғи тежаб қўйилди. Автомобилчилар меҳнат байрамини Урганчдаги спорт-соғломлаштириш комплекси ва Хивадаги «Қорақум» совхози қурилиш объектларида фидокорона ишлаш билан нишонлайдилар.

ЎЛКАМИЗГА ЯШИЛ ЛИБОС

Бу йилги кўчат ўтқазиш ойлиги пайтида экилган ниҳоллар барг ёзди. Кўплаб янги боғлар, парклар, хиёбонлар ва «Мингчинор» боғи яшил либосга бурканди. Жанубда бодом ва ўрик аллақачон гуллаб бўлди. Шимолий ва тоғолди районларида эса ниҳоллар энди куртак ёзяпти ва кўчат ўтқазиш давом этмоқда.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, 10 апрелга қадар республикада 202 миллиондан зиёд турли хил ниҳоллар ўтқазилиб, топшириқ 136 процент қилиб бажарилди. Бу — жуда яхши! Бироқ, шундай корхоналар, муассасалар ҳам борки, улар дарахт кўчатлари ўтқазишга етарли эътибор бермаяптилар. Масалан, республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги йўли билан кўчат ўтқазиш топшириғи умуман анча ошириб бажарилган бўлса-да, бу министрликнинг Жиззах, Сирдарё, Хоразм областларидаги корхоналари жойларни кўкаламзорлаштириш ишлари билан шуғулланмаганлар. Физкультура ва спорт Давлат комитети, Балиқчилик хўжалиги Давлат комитети, ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими коллективлари республиканинг кўпгина областларида топшириқларни бажармадилар. Бундан тегишли хулоса чиқариб олиш керак. Ҳеч қаерда қолоқлар бўлмаслиги лозим.

Дарахт кўчатлари ўтқазиш ва боғ-роғлар яратиш ойлиги тугалланяпти. Бироқ, «яшил дўстлар» ҳақида ғамхўрлик янада кучайтирилиши керак. Ўтқазилган дарахт ниҳоллари, буталар, гулларни доимий парваришлаб уларни эътибордан четда қолдирмаслик зарур. Шунда қилинган меҳнат зое кетмайди.

Халқ депутатлари советлари ижроия комитетлари қошида тузилган штаблар кўчат ўтқазиш ва боғ-роғлар яратиш ойлиги якунларини чиқаришда ишга танқидий ёндашишлари керак. Бунда энг муҳими экилган ниҳолларнинг барчаси тутиб қолишини таъминлашга алоҳида эътибор бериш лозим. Бунинг учун фурсатни бой бермай, барча хўжаликларда, корхоналарда, муассасалар ва ўқув юртларида кўчатларни парвариш қилиш юзасидан аниқ агротехника тадбирлари ишлаб чиқиш ва амалга ошириш лозим.

Бу олижаноб ишда иштирок этиш республикадаги ҳар бир кишининг гражданлик бурчи бўлиб қолиши керак.

Ленинча коммунистик шанбалик куни — республикамизни яшил либосга буркашни амалга оширадиган умумхалқ ҳашари куни бўлиб қолсин. Экилган ҳар бир ниҳолни авайлаб-асраб парваришлайлик, улар ўлкамизга мос яшил либос бўлсин.

Республика областлари, министрликлари ва идоралари бўйича кўчат ўтқазишнинг бориши тўғрисида 10 апрелгача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Йиллик топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Самарқанд	—262,0	Сурхондарё	—113,8
Андижон	—185,7	Тошкент	—107,2
Сирдарё	—157,9	Хоразм	—102,8
Бухоро	—141,3	ҚҚАССР	— 72,0
Фарғона	—138,3		
Қашқадарё	—123,8		
Наманган	—121,5	Республика	
Жиззах	—117,7	бўйича:	—136,0

* * *

Тайёрлаш министрлиги	—533,8
«Узглавнефтеснабсбит	—418,1
Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси	—341,4
Маиший хизмат кўрсатиш министрлиги	—317,6
Маҳаллий саноат министрлиги	—263,8
Социал таъминот министрлиги	—201,3
Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги	—159,0
Ички ишлар министрлиги	—157,3
Ҳунар-техника таълими давлат комитети	—150,8
«Главсредазирсовхозстрой»	—148,1
«Ўзбекбирлашув»	—146,4
Қишлоқ хўжалиги министрлиги	—144,8
«Узколхозстрой»	—137,9
Соғлиқни сақлаш министрлиги	—137,2
Гўшт ва сут саноати министрлиги	—134,2
Қурилиш министрлиги	—132,1
Маориф министрлиги	—128,7
Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги	—121,1
Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	—120,7
Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	—117,0
Коммунал хўжалик министрлиги	—114,5
Савдо министрлиги	—111,4
Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлиги	—108,8
Тошкент шаҳар ижроия комитети	—104,1
Алоқа министрлиги	—102,8
Пахта тозалаш саноати министрлиги	—101,9
Автомобиль транспорти министрлиги	—100,7
«Госкомсельхозтехника»	—100,1
Енгил саноат министрлиги	— 99,1
Озиқ-овқат саноати министрлиги	— 98,7
«Узбекгидроэнергострой»	— 98,4
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	— 98,3
Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси	— 95,9
Ўрмон хўжалиги министрлиги	— 92,0
«Узстройбанк»	— 90,0
Маданият министрлиги	— 85,8
«Госкомводстрой»	— 82,7
Физкультура ва спорт комитети	— 75,2
Геология министрлиги	— 59,1
Қишлоқ қурилиши министрлиги	— 51,8
Балиқчилик хўжалиги давлат комитети	— 47,0
ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими	— 46,7

ҒОЛИБЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ

БУТУНИТТИФОҚ ҲУРМАТ ГАЛЕРЕЯСИГА ЁЗИЛДИЛАР

Ленин комсомоли номли Тошкент маданият ва истироҳат боғи КПСС XXVI съезди шарафига 1980 йилда бир қанча қизиқарли тадбирлар — беш йиллик қаҳрамонлари билан учрашувлар, тарихий саналар ва воқеаларга бағишланган тематик кечалар, адабий конкурслар, музикали байрамлар ўтказди. Ўзбекистон пойтахтининг оромгоҳларидан бири бўлган бу боғда кенг кўламда пропаганда ишлари олиб борилмоқда.

КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасининг ғолиби бўлган Ленин комсомоли номли Тошкент маданият ва истироҳат боғи мамлакат маданият ва санъат муассасалари Ҳурмат галереясига ёзилди. Галерея СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида жойлашган.

СССР Маданият министрлигидан Тошкентга Самарқанддаги А. С. Пушкин номли область кутубхонаси Ҳурмат галереясига ёзилганлиги тўғрисида хушхабар келди.

СССР Маданият министрлиги коллегияси 1980 йилда театр ва томоша заллари коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига якун ясаб, Қори Ёқубов номли Ўзбекистон ССР давлат филармониясини ҳам ғолиб деб топди. Филармонияга учинчи ўрин берилди ва унга министрлик ва тармоқ касаба союз марказий комитетининг фахрий ёрлиқлари топширилади.

Фарғона область музикали драма ва комедия театри қишлоқда отзлиқ ишлари олиб боришда энг яхши коллективлардан деб топилди. Коллектив республикада биринчи бўлиб Қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи марказий комитетининг махсус вимпелини олишга сазовор бўлди.

(ЎзТАГ).

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ. Нишон районидаги К. Маркс номли совхозда мураббийлик ҳаракати кенг тус олмоқда. Суратда: механизаторлар курсини битириб чиқаётган қизлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Ҳазратқулова билан «зангори кема» тўғрисида суҳбатлашмоқдалар.

Ш. Шаропов фотоси. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ДОСААФ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ДОСААФ ташкилотлари республиканинг миллионлаб йигит ва қизларини бирлаштирган. Ана шу ташкилотлар ёшларни Ватанга муҳаббат руҳида тарбияламоқда. Уларнинг мамлакат халқ хўжалиги ва мудофааси учун зарур бўлган ихтисосларни эгаллашларида, спортнинг ҳарбий техника турларида маҳорат орттиришлари ва уни такомиллаштириш ишларида ёрдам бермоқда.

Республика ДОСААФ Марказий Комитетининг 14 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида мудофаа жамиятининг фаолияти, унинг КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш борасидаги вазифалари тўғрисида гапирилди. Ўзбекистон ССР ДОСААФ Марказий Комитетининг раиси А. М. Ҳожибоев доклад қилди.

(ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЭРТАГА КЕЛИНГ»

Газетамизнинг шу йил 22 март сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада, жумладан, шундай дейилади: «Меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятига масъулият билан муносабатда бўлиш, уни ўз вақтида ҳал этиш ҳар бир масъул лавозимли кишининг муҳим бурчидир. Шундай экан, Учқўрғон шаҳар социал таъминот бўлимидаги баъзи кишиларнинг ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб, меҳнаткашларга нисбатан бепарво муносабатда бўлаётганини, уларнинг илтимоси ва шикоятларига ўз вақтида чора кўрмаётгани сабабини нима билан изоҳлаш мумкин?».

НАМАНГАН ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ БЎЛИМИ ушбу мақолага қуйидаги мазмунда жавоб йўллаган:

— «Эртага келинг» сарлавҳали мақола махсус тузилган комиссия томонидан ўрганиб чиқилди. Текширишда мақолада баён этилган фактлар тасдиқланди.

Текшириш якунлари область социал таъминот бўлимида барча район ва шаҳар социал таъминот бўлимлари мудирлари иштирокида ўтказилган кенгайтирилган совет мажлисида муҳокама қилинди. Совет қарорига кўра, назоратни бўшаштириб юборганлиги учун Учқўрғон шаҳар социал таъминот бўлими мудири Турғунпўлат Обиджоновга виговор берилди. Пенсия масаласини ҳал этишда сансалорликка йўл қўйганлиги учун Учқўрғон шаҳар социал таъминот бўлимининг катта инспектори Шамсиддин Раимжоновга қаттиқ виговор эълон қилинди.

Гражданин Т. Юсуповга шу йилнинг 25 мартидан бошлаб колхоз пенсияси тайинланган.

Кенгайтирилган совет барча район ва шаҳар социал таъминот бўлимлари мудирларига меҳнаткашларга пенсия тайинлаш ва тўлаш ишларини янада яхшилаш вазифасини юклади.

* * *

Шунингдек, Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги ушбу танқидий мақола юзасидан редакцияга йўллаган жавобида область социал таъминот бўлимига Ш. Раимжоновни ишдан бўшатишни топширганини маълум қилади. «Эртага келинг» сарлавҳали мақола республика социал таъминот бўлимларида ҳам муҳокама қилинди.

ТАКЛИФ, МУЛОҲАЗА, ИСТАК

ЯЙЛОВ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

НУРОТА ВА ҚЎШРАБОТ РАЙОНЛАРИ ЯЙЛОВЛАРИ: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

Чорвадорлар яйлов, сув қадрини яхши билишади. Уларнинг авлод-аждодлари яйловларни серсув, серўт қилиш учун жон куйдириб келганлар. Милт этган чашма кўзини очишга, жилдир этган сув йўлини тўсишга, ҳовуз, ҳовузчалар қуришга интилганлар. Тоғ ёнбағирларида коризлар қазиб, сув чиқарганлар. Тарихнинг гувоҳлик беришича, ҳозирги Нурота шаҳри атрофида илгари 350 га яқин кориз бўлган. «Мастон» коризнинг ўзида 300 тача қудуқ сув берган. Экинзорларга обиҳаёт таралган.

Ҳозир эса табиийки, бу қудуқлар, коризлар, селхоналар бугунги яйловлар учун кифоя қилмай қолди. Эндиликда катта-катта тўғонлар, сув омборлари керак. Улар илгаригидек, кетмон, белкурак, чўкич ва замбиллар билан эмас, қудратли экскаваторлар, бульдозерлар, юз ва ундан ҳам ортиқ от кучига эга паҳлавон тракторлар ёрдамида қурилади.

Беихтиёр савол туғилади: Хўш, республикамизнинг икки йирик чорвадор райони — Нурота, Қўшработ тоғ оралиқларида бугунги кун талабларига мос сув иншоотлари қуриш учун етарли сув манбалари борми?

Бор! 1957—1962 йилларда Ўзбекистон Фанлар академияси Тарих ва археология институтининг Маҳондарё археологик отряди Нурота тоғ тизмаларидаги Оқчобсой, Синтобсой, Чашмасой, Пангатсой, Чуясой сингари қатор дараларда сув омборлари қуриш шароитлари мавжудлигини аниқлаган. Тахминий ҳисоб-китобларга кўра, бу жойларда тўғонлар қурилиб, оқин ва сел сувлари йилнинг октябрь — май ойлари давомида ушлаб турилса, ҳар бирида 15—20 миллион кубометр обиҳаёт жамлаш имкониятлари бор. Бу миқдордаги сув билан эса бир неча минглаб гектар майдонларни суғориш мумкин. Чунончи, геологик ва гидрологик жиҳатдан жуда қулай бўлган Оқчобсойдаги қадимий Абдуллахон банди ўрнида янгидан 15 миллион кубометр обиҳаёт тўпланадиган сув омбори қуришни «Средазгипроводхлопок» лойиҳалаш институти лойиҳалаштирган. Бироқ, негадир бу иш неча ўн йиллар ўтиб боряптики, ҳамон амалий тус олмаяпти.

Бундан 2—3 йил олдин Нурота районидаги Синтобсой, Чуясой дараларида сув омборлари тиклаш, «Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги», «Ғозғон», «Нурота», Ленин номли, «Россия» совхозларида янги қудуқлар қазиш, пировардида 3,5 минг гектарга яқин яйловларга сув чиқариш ҳақида гап бўлганди. «Қизилча» совхозида Арнасой сувидан фойдаланиб, қўшимча 500 гектар ер ўзлаштириш тадбирлари белгиланган эди. Чордара сув омбори оқаваларидан ҳосил бўлган улкан Ҳайдаркўл сувини насос орқали чиқариб, Нуротанинг саҳрога туташ, шўрламайдиган ерларида чорвабоп озуқалар етиштириш планлаштирилганига ҳам анча бўлди. Минг афсуски, ўша яхши ниятларнинг ҳаммаси ҳануз қоғоздагина қолиб келяпти.

Геологлар сув манбалари борлиги ҳозирча аниқланган 6 та йирик қудуқ тўғрисида зарур геологик ҳужжатларни расмийлаштиришни пайсалга солмоқдалар. Натижада, лойиҳа ташкилотлари уларни ўз вақтида лойиҳалаш имконига эга бўлмаяптилар. Шунингдек, Қўшработ районида тикланаётган Тўсинсой сув омборининг қурилиш суръати ҳам кўнгилдагидек эмас. Ишчи кучи, қурилиш материаллари етишмаслиги туфайли иншоот қаддини ростлай олмаяпти.

Тўғри, ҳар икки қоракўлчилик районидаги барча хўжаликларда тоғ этаклари, чўл бағрида суғориладиган экинзорлар барпо этишга интилиш бор. Жойларда сойларга ўрнатилган насослар билан қир-адирларга маълум даражада сув чиқариляпти, кичик-кичик селхоналар қуриляпти. Нуротадаги Ленин номли совхозда қазилган артезиан қудуқлар ёрдамида 700 гектардан зиёд майдонлар суғорилди. 1973 йилда ташкил этилган суғориш тармоқлари бошқармасининг меҳнати билан бугунгача 1620 гектар ер ўзлаштирилди.

Хуллас, унча-мунча қилинган ишлар бор. Бироқ, улар юқорида кўзда тутилган планларга нисбатан денгиздан томчи. Қолаверса, қилинган бу ишлар ҳар икки район ўртасида иш олиб бораётган махсус механизациялашган кўчма колоннанинг қувватига яраша, холос. Давр эса бу соҳада катта-катта қадамлар ташлашни, чорвадорларни табиат эҳсонига кўз тикиб, областдаги қўни-қўшни районлардан янтоқ, хас-хашак йиғиб юришдан қутқазишни, оқибат натижада 16—18 сўмга тушаётган бир центнер хашакнинг таннархини пландаги 5—6 сўмга туширишни талаб қилмоқда.

Шу боисдан кўнгилда бир истак бор эди: геологик ва гидрологик жиҳатдан қулай тоғ оралиқларида селхоналар, сув омборлари қуриш, қудуқлар пармалаш ишларини тезлаштириш ва уларда иш олиб бораётган қурилиш ташкилотлари қувватини ошириш пайти етмадимикан?

Бу таклиф ва истакни мутасадди ташкилотлар, энг аввало, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги чорвадорлар олдида кенг шарҳлаб берсалар ёмон бўлмасди.

Иккала район яйловларида юзлаб, минглаб гектар шувоқзорлар бор. Уларнинг беқиёс фойдаси ҳақида фанда кўплаб илмий-амалий ишлар қилинган. Бироқ кейинги йилларда мазкур районлардаги мавжуд шувоқзорларга кам эътибор берилаётганлиги кишини таажжублантиради.

Тўғри, сўнгги пайтларда бу ердаги чорвачилик хўжаликлари яйловларни маданийлаштириш йўлидан бориб, кенг изензорлар барпо қилишга катта эътибор беришди. Чунончи, Самарқанд областида бундай майдонлар ҳозир 65 минг гектарни ташкил этади. Ғоят фойдали ва тўйимли бу ўсимлик қурғоқчиликка чидамлиликда шувоқ, янтоқ, каррак сингари табиий ўтларга нисбатан анча афзал ва серҳосилдир. У экилган майдонлар ҳар йили бир марта бороналаниб, икки марта (май, октябрь ойларида) ўриб турилса, 15—17 центнергача ҳосил бериши мумкин. Борди-ю, ўрилмаса, эски поялар янги куртакларга халақит бериб, ўсимликнинг тез қаришига сабаб бўлади.

Ҳар иккала райондаги мавжуд яйловларда ҳозир 30 минг гектардан зиёд изензорлар барпо этилган. Келажакда бу майдонлар 90 минг гектарга кўпайиши кўзда тутиляпти. Бироқ, бир нарса ачинарлики, 400—500 гектарлик бўлакчаларга ажратилиб, атрофи сим тўсиқлар билан ўралган загонлар Нурота, Қўшработ районлари шароитида ҳозирча ўзини тўла оқлай олгани йўқ. Биринчидан, уларга қувурлар орқали сув олиб бориш муаммоси ҳал этилмаган. Иккинчидан, қаҳратон совуқларда сурувларни ичкарига олиш ва рацион асосида озиқлантириш учун механизациялашган йирик қўйчилик комплекслари, улар ёнида 4—5 квартирали замонавий чўпон уйлари ҳақида ҳануз лойиҳалар ишлаб чиқилмаган. Бунинг учун озмунча маблағ, материал кетадими? Озмунча механизм ва автоматлар олинадими?

Хўш, улар билан таъминлашни давлат ўз зиммасига олди ҳам дейлик. Лекин, яйловда уларни барпо қилиш учун кенг яйловлар қўйнида ихтисослаштирилган механизациялашган махсус кўчма колонна қани? Нуротадаги «Ғозғон» совхозининг 2-бўлимида минг гектарга яқин яйлов загон системасига айлантирилганига кўп бўлгани йўқ. Бироқ, бу ердаги сим тўсиқларнинг қарийб учдан бир қисми ҳозирданоқ узуқ-юлуқ ҳолга келиб қолган. Устунлар йиқилиб, загонлар очилиб ётибди. Совхоз эса бу иш учун ҳануз давлатдан қарз.

Масаланинг яна бошқа бир жиддий томони бор. Изензорларни кўпайтириш, шубҳасиз, чорвачиликда катта аҳамиятга эга. Қолаверса, у фойдали. Партия ва ҳукуматимиз талаби, ҳаёт тақозоси ҳам шу. Лекин уни айнан шувоқзорлар ўрнига экиш мақсадга мувофиқмикин? Изензорлар деб минглаб гектар серҳосил табиий ўтлоқзорлардан, серҳосият шувоқзорлардан ажралиб қолмаяпмизми? Илдизига қадар қўй учун кони фойда, қоракўл тери сифатининг яхшиланишида яхши омил — табиий шувоқзорларни бузиб, бой яйловларимизни ғариблаштириб қўймаяпмизми?

Фикрнинг бундай қўйилишини янгиликка қаршилик маъносида тушунмаслик керак. Аксинча, шувоқ, янтоқ, каррак, қамғоқ, оққуврай сингари табиат ҳадялари майдонлари ҳисобига изензорлар барпо этишнинг ўзи тўғримикин? Бизнингча изензорлар барпо қилиб, унинг сим тўсиқлар билан ўриб қўйишдан — кам ўт яйловларни серўт қилиш, майдонлардан навбатлаб фойдаланиш, қўй парвариши билан банд бўлган кишилар сонини қисқартириш, бир қатор ишларни автоматлар, механизмлар гарданига юклаш сингари серсамара ишлар кўзда тутилган. Шундай экан, изензорларни табиий ўтлар ғоят кам, қақроқ, чўпонлар тили билан айтганда «бахил» ерларда ташкил этиш кераккй, токи бу жойларга сув етиб, ҳаёт борсин, яйловлар кенгайсин. Шундагина қўйчиликда ривожланиш бўлади, хўжаликларда самарадорлик ошади. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узглавкаракульпром» Бош бошқармаси ва бошқа нуфузли ташкилотлар жиддий ўйлаб кўрар ва ўз фикр-мулоҳазаларини билдирар деган умиддамиз, албатта.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

27500 тонна пилла учун

ЯГОНА МАҚСАД ЙЎЛИДА

Жиззах («Совет Ўзбекистони» мухбири). Район «кумуш тола» ижодкорлари бу йил 165 тонна юқори сифатли пилла тайёрлашга аҳд қилганлар. Шу кунларда барча колхозлар ва совхозларда қурт уруғи боқишга тайёргарлик ишлари меъёрига етказилмоқда. Қуртхоналар ажратилмоқда, сўкчаклар тайёрланмоқда, ремонт ишлари тугалланаётир. Пиллакорлар ўзларининг ички имкониятларини ҳисобга олиб, юксак мажбуриятлар қабул қилдилар.

— Қурт боқишга пухта тараддуд кўряпмиз, — дейди район пиллачилик идорасининг бошлиғи А. Мамараҳимов. — Икки минг қути қурт уруғи 25 инкубаторийда очирилади. Озуқа базасини мустаҳкамлаш мақсадида 1 миллион 300 минг туп тут кўчати экилди. Мавжуд тутзорлар ва плантациялар ўғитланиб, суғорилиб, баргни кўпайтириш чоралари кўрилди. Биз бу йил 1.500 қути қурт парваришида янги препаратдан фойдаланамиз. Натижада пилла одатдагидан икки-уч кун олдин етилади, ҳосилдорлик ҳар қути ҳисобига 6—8 килограмм кўпаяди.

Н. МИРЗАЕВ.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИНИ ЎРГАНИБ

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари ўн биринчи беш йилликдаги ишимизнинг жанговар ва конкрет программасидир. Партия қарорларини амалга оширишда аниқ ва бир маромда ишлашни ташкил этиш, эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва кўпайтириш ғоят муҳимдир. Партиямизнинг тарихий XXVI съезди бўлиб ўтган 1981 йил зарбдор меҳнат йили экономиканинг ҳамма тармоқларида, маданият соҳасида катта муваффақиятлар йили бўлмоғи керак. Съезд қарорларини амалга ошириш учун қизғин тус олган социалистик мусобақа ана шундан далолат бермоқда.

Ўнинчи беш йилликда республика матлубот кооперациясининг ҳамма тармоқлари янада ривожланди. Шу йиллар ичида чакана савдо товар обороти 42.1 процент, умумий овқатланиш корхоналарида ўз маҳсулоти обороти 55 процент кўпайган бўлса, кооператив корхоналарида товарлар ишлаб чиқариш 1,4 баравар кўпайди, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва харид қилиш бир ярим баравар ортди. Айниқса, гўшт ва паррандa гўшти етиштириш бўйича янги тармоқ яратилди.

Аҳолига савдо хизмати кўрсатиш маданияти сезиларли даражада ўсди, савдони комплекс рационализациялаш тадбирлари фаол амалга оширилди. Бу ишлар қандай натижа бермоқда? Шуни айтиш кифояки, ўтган беш йилликда 91 районда комплекс рационализация амалга оширилди. Бу эса реконструкция қилиш ҳисобига кўпгина бинолардан магазин сифатида фойдаланиш имконини берди. Шу тариқа савдо майдони 50 минг квадрат метр кенгайди. Энг муҳими, савдо майдонларини ана шу миқдорда кенгайтириш учун жуда кам маблағ сарфланди.

Биз комплекс рационализациялаш ишини янада давом эттиришимиз керак.

Кооперация ташкилотлари ва корхоналари товар обороти планини ой сайин муттасил бажара олмаётганликлари ишимиздаги жиддий камчиликдир. Масалан, ўтган йили 18 та район матлубот союзи ва район матлубот жамияти, 37 та матлубот жамияти, 1145 магазин ва 264 умумий овқатланиш корхонаси планни бажара олмади. Биринчи кварталда ҳам ана шу ташкилот ва корхоналарда иш ўнгланганлиги йўқ. Айниқса, Тошкент область матлубот союзи ва Қорақалпоғистон автоном республикаси матлубот системасидаги кўпгина корхоналар ва ташкилотлар планни бажара олмаётир. Бунинг асосий сабаби республика матлубот союзи аппарати ва область матлубот союзлари етарли контрол қилмаётганликлари, планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун масъулиятни кучайтирмаганликларидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партиямизнинг XXVI съездида бундай деган эди: «Партия ҳамиша план Олий Совет томонидан тасдиқлангани учунгина уни қонун деб ҳисоблаётгани йўқ. План шунинг учун ҳам қонунки, унга риоя қилиш халқ хўжалигининг бир маромда ишлашини таъминлайди. Шунинг учун ҳам биз давлат планлари ва топшириқлари сўзсиз бажарилиши учун кадрлардан қаттиқроқ талаб қилмоғимиз керак». Сўнгги вақтда халқ контроли комитети контрол қилувчи бошқа органлар ва «Ўзбекбирлашув» правлениеси томонидан ўтказилган текширишлар кундалик зарур товарлар билан савдо қилишда узилишга йўл қўйилаётганлиги тўғрисида жуда кўп фактларни аниқлади.

Сирдарё областининг Бахт матлубот жамиятига қарашли 12 та магазин текшириб кўрилганда, уларда магазинда албатта бўлиши шарт ҳисобланган товарлардан 18—42 хили йўқлиги аниқланди. Ҳатто савдода нон, туз, макарон, ёрма, сабзавот консервалари, калиш ва бошқа товарлар йўқ. Ҳолбуки, бундай товарлар матлубот жамиятининг омборида тўлиб ётибди.

Хоразм областининг Гурлан район матлубот жамиятида ҳам аҳвол мана шундай. Бу ердаги кўпгина магазинларда нон, мол ёғи, макарон маҳсулотлари, кир совун ва ҳатто гугурт каби товарлар савдосида узилишга йўл қўйиляпти. Матлубот жамиятлари ва союзлари, районлараро савдо базалари раҳбарларининг айби билан ана шундай камчиликлар содир бўлмоқда. Бу эса меҳнаткашларнинг ҳақли эътирозларини келтириб чиқармоқда.

«Ўзбекбирлашув» системасида харидорларнинг талаб. эҳтиёжини ўрганиш хизмати ташкил этилган. Тошкентда «Центросоюз» кооператив савдоси экономикаси институтининг филиали, областларда унинг лабораториялари ишлаб турибди. Шунга қарамай, харидорлар эҳтиёжи етарли даражада чуқур ўрганилмаётир. Бунинг оқибатида саноат корхоналарига етарли асосланмаган буюртмалар берилмоқда.

Аҳолига савдо хизмати маданиятини ошириш учун биз ҳамма жойда магазинларнинг товарлар билан «фабрика — районлараро база—магазин» схемасида таъминланишига эришмоғимиз керак. «Ўзбекбирлашув» системасида матлубот жамиятларининг 451 та товар тақсимлаш омборлари тугатилиб, 10 минг магазинга товарларни районлараро база орқали марказлаштирилган тартибда етказиб бериш йўлга қўйилди.

Бироқ товарларни марказлаштирилган тартибда етказиб беришни ривожлантириш ва тақсимлаш омборларини тугатиш жуда секинлик билан ривожланмоқда. Масалан, Сурхондарё областида 3 та районлараро базаси мавжуд бўлгани ҳолда матлубот жамиятларининг саноат товарлари билан савдо қилувчи 31 та мол тақсимлаш омбори ҳам сақланиб қолинмоқда. Қашқадарё область матлубот союзида эса 45 та мол тақсимлаш омборлари сақланиб турибди. Биз бундай ортиқча звеноларни тугатишимиз, товарларни марказлаштирилган тартибда етказиб беришни бутун чоралар билан ривожлантиришимиз керак.

КПСС XXVI съезди қарорларида саноат билан савдо ўртасидаги хўжалик алоқаларини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш зарурлиги кўрсатилган. Савдо ташкилотларининг буюртмаси кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми ва хилини белгилаш учун асос қилиб олиниши, саноат ва савдо корхоналарининг шартномалар бажарилиши учун масъулияти оширилиши керак.

Сўнгги йилларда республика кооперация ташкилотлари умумий овқатланиш корхоналарини ривожлантириш юзасидан маълум иш қилдилар. Ўнинчи беш йилликда умумий овқатланиш корхоналарининг обороти 43 процент ортди. Ҳозир қишлоқда 360 минг ўринли 10 мингга яқин умумий овқатланиш корхоналари ишлаб турибди. Бироқ ўн биринчи беш йилликда янада кўпроқ иш қилишимиз, умумий овқатланиш корхоналари ишини такомиллаштиришимиз, хизмат маданиятини юксалтиришимиз лозим.

Республиканинг кооператив ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳамда республика Министрлар Советининг кўрсатмаларини бажара бориб, гўшт етиштириш, харид қилиш ва аҳолига сотишни кўпайтириш юзасидан катта ишларни амалга оширдилар. Ҳамма областларда ва Қорақалпоғистон АССРда қорамоллар, қўй ва эчкилар, чўчқалар ва паррандаларни боқиш ва семиртириш имконини берувчи моддий-техника базаси яратилди. Сўнгги икки йилнинг ўзидагина 18 минг бош қорамол боқиладиган 98 бино, 137 та паррандачилик фермаси ва фабрикаси, 36 та чўчқахона қурилди. Ҳозир матлубот кооперациясининг 200 дан ортиқ бўрдоқичилик хўжалиги мавжуд бўлиб, ўнинчи беш йилликда қорамоллар уч баравар, қўй ва эчкилар 8 баравар, чўчқалар 7 баравар кўпайди. Бу эса гўшт етиштириш ва аҳолига сотишни йил сайин кўпайтириш имконини беряпти. Масалан, ўтган йили аҳолига 65 минг тонна гўшт етказиб берилди.

Бироқ биз гўшт етиштиришни кўпайтириш учун мавжуд имкониятлар ва резервлардан тўла фойдалана олаётганимиз йўқ. Кўпгина матлубот союзлари ўтган йиллар гўшт етиштириш топшириқларини бажармадилар. Биз матлубот кооперацияси учун ажратилган ер, озуқа ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланишга эришишимиз керак.

Ўзбекистон кооператорлари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини яхши бошладилар. Биринчи квартал товар оборот планлари, социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди. Республика матлубот кооперацияси ходимлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун бутун кучлари, билимлари ва тажрибаларини ишга соладилар.

З. СИРОЖЕВ,
«Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси.

ЖАДАЛ УСУЛДА

Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхоз йирик ва юқори ҳосилли пиллачилик хўжаликларидан бири. Хўжаликда кейинги йилларда тут плантациялари кенгайтирилиб, беш йил ичида 54 гектарга етказилди. Шундай қилиб, пилладан юқори ҳосил кўтаришга замин яратилди.

Пиллакорлар ўн биринчи беш йилликнинг биринчи даврaси — 1981 йилда ҳосилдорликда янги марраларни эгаллашни ният қилиб ишламоқдалар. Донгдор пиллакор Муяссархон Абдулхақова икки қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 125 килограммдан ҳосил олишга сўз берди ва ҳамкасбларини мусобақага чақирди.

Бу йил хўжаликда 270 қути қурт боқилади. Шунга яраша ҳозирлик кўрилди.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

САМАРАДОРЛИК ОШАДИ

— Ҳар қути қурт уруғидан олинадиган пиллани ўтган йилдагидан 10—15 килограмм оширамиз, 100—120 килограммчилик ҳаракатини кучайтирамиз, она-Ватанга 29 тонна пилла сотамиз, унинг сорти юқори бўлишини таъминлаймиз. Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз пиллакорлари ана шундай мажбурият қабул қилиб, қурт боқишга яхши тайёргарлик кўрмоқдалар.

— Ёғингарчилик кўп бўлиши, шундан кейин ҳарорат тез кўтарилиши туфайли барг барвақт етилиши ва кўп бўлиши кутиляпти, — дейди колхоз раиси М. Рашидов. — Биз шунга қараб қурт боқишга тайёргарлик ишларини жадаллаштирдик.

Яқинда пиллакорларнинг йиғилиши ўтказилди. Унда ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлаш, камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаслик, янги марраларни эгаллаш, пиллачиликда самарадорликни ошириш йўллари ҳақида фикрлашиб олинди. Кўпчилик пиллакорлар ҳар қути қурт уруғидан 110—120 килограммдан хирмон кўтаришга сўз бердилар.

Бу йил Тошкент областида 34,5 минг қути ипак қурти боқилади. Шу кунгача 27 минг қути қурт жонлантиришга қўйилди.

Ю. ЗИЕДОВ.
Тошкент области.

КЎЧАТ ЭКИН, БОҒ ҚИЛИНГ!

МАЖНУНТОЛ МАЙДОНЛАРИ

Бу йил баҳорда республиканинг ўрмон хўжаликларида мажнунтол майдонлари бир ярим баравар кенгайтирилди. Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институтида ўрмон хўжаликлари учун кўчатлар тайёрланди. Институтга мажнунтол қаламчалари Москва областидан олиб келинган эди. Бу дарахт қаламчалари бир неча йил давомида республиканинг турли зоналари шароитларига мослашиши синаб кўрилди. Мажнунтол майдонларини кенгайтириш ўрмончиларнинг ғоят манзур бўлаётган саватлар тўқиш ва бошқа буюмлар тайёрлашни кўпайтиришларига имкон беради.

оламда нима гап

МУСТАҲКАМ БИРЛИКДА

ГБСПнинг X съездида

БЕРЛИН, 13 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). ГДР пойтахтида ГБСПнинг X съезди ишчанлик, якдиллик ва жипслик вазиятида ўтмоқда. Делегатлар келгуси беш йилликда республикани социал-иқтисодий ривожлантириш программасини зўр манфаатдорлик билан муҳокама қилмоқдалар, партия анжумани минбаридан туриб, партиянинг ташқи ва ички сиёсатини батамом маъқуллаётганликларини билдирмоқдалар.

Бугун эрталабки мажлисда ГДР космонавти З. Йен, биринчи бўлиб сўзга чиқди. У Советлар мамлакатининг космик фазони ўзлаштириш ва тадқиқ этиш соҳасидаги ютуқларига юксак баҳо берди. Ленин мамлакати билан мустаҳкам бирлик, КПСС билан бузилмас иттифоқимиз, деди у, ГДР олдида, бошқа қардош мамлакатлар олдида улуғвор истиқболлар очади.

ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Галле округи партия ташкилотининг биринчи секретари В. Фельфе Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама баҳамжиҳат ҳаракатни янада кенгайтириш зарурлигини таъкидлади.

* * *

ГБСП X съездида КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бугун Цецилиенхоф саройида бўлди. 1945 йилнинг июль-август ойларида ана шу саройда Европада урушдан кейинги тинч қурилишга асос солган учта бош ғолиб давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Потсдам конференцияси ўтказилган эди. М. А. Суслов фахрий меҳмонлар китобига ўз таассуротларини ёзиб қолдирди.

КПСС делегациясининг бошқа аъзолари Йена шаҳрига сафар қилдилар. Улар ГДРдаги энг катта корхоналардан бири — «Карл Цейс Йена» оптика механика комбинатида бўлиб, унинг илмий-тадқиқот марказидаги лабораторияларни кўздан кечирдилар.

Корхонада дўстлик митинги бўлиб ўтди. Митинг аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих нутқ сўзлади. У комбинат ишчилари ва хизматчиларига совет коммунистларининг, Совет Иттифоқи барча меҳнаткашларининг қизғин қардошлик саломини топширди.

У бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг топшириғини бажариб, унинг социалистик қурилишда бундан буён ҳам муваффақиятларга эришишни, ҳар бир оилага бахт-саодат ва омон-эсонлик тилаб билдирган истакларини комбинат меҳнаткашларига, мамлакатингизнинг бутун халқига топшириш, биз учун, айниқса, қувончлидир.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг съездда қилган докладида жаҳон тараққиётининг, партия иқтисодий ва социал сиёсатининг, совет жамияти сиёсий системасини янада такомиллаштиришнинг, ҳозирги босқичда партиявий ва ғоявий-тарбиявий ишнинг туб проблемаларига доир ғоят муҳим умумлашмалар ва хулосалар баён қилинди.

Империализмнинг айби билан халқаро вазият кескинлашган бир шароитда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ҳозир Ер юзида тинчлик ва тараққиётнинг ҳар қачонгидан кўра ҳам бош таянчи бўлиб қолмоқдалар. Бизнинг кучимиз — бирлик ва жипсликда, дўстлик ва ҳамкорликда, барча тинчликсевар кучлар билан иттифоқни мустаҳкамлашдадир. Биз социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш ишида ҳамиша сизлар билан бир сафда бораверамиз.

Ўртоқ В. И. Долгих комбинат меҳнаткашларига КПСС делегациясининг совғасини — В. И. Лениннинг уфалик усталар ёғочга қадама нақш билан ишлаган портретини топширди.

КПСС делегациясининг аъзолари гитлерчиларнинг собиқ Бухенвальд қамоқ лагери территориясида ҳам бўлиб, ана шу ажал лагерида ўлдирилган Эрнст Тельман ҳайкали пойига, шунингдек фашист жаллодлар қўлида ҳалок бўлган тутқинлар хотирасига барпо этилган мемориал комплекс ёнига гуллар қўйдилар.

Шонли сана

Совет — Ҳиндистон муносабатлари замон синовидан ўтган ва турли социал системадаги давлатлар муваффақиятли ҳамкорлигининг ёрқин намунаси бўлиб хизмат қилади.

Совет жамоатчилиги вакилларининг 13 апрель куни Москвада бўлиб ўтган ҳамда СССР билан Ҳиндистон ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 34 йиллигига бағишланган йиғилишида ана шулар ҳақида гапирилди. Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси В. К. Ахужа Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида Совет — Ҳиндистон дўстлиги ҳар иккала мамлакатда илдиз отган халқ анъанасига айланди, деган сўзлар унинг мамлакатида жуда маъқуллаб кутиб олинганлигини айтди. Ҳиндистондагилар, деб таъкидлади у, бизнинг дўстлигимиз иккала халқнинг миллий манфаатларигагина эмас, шу билан бирга Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик ишига ҳам мос бўлиб тушади, деб ҳисобламоқдалар.

(ТАСС).

80-йилларнинг Тинчлик программаси

ЕР ЮЗИДА ҲАЁТ СЎНМАСИН

Халқ — фаровон, тинчлик — мустаҳкам бўлсин! КПСС XXVI съезди қарорларининг оддий, равшан ва айни вақтда улуғвор маъноси, лўнда қилиб айтганда мана шундан иборат. Мана шу икки мақсад съезд қарорларининг руҳига сингдириб юборилган.

Бунёдкорлик ва тинчлик. Бу иккала тушунча ўзаро чамбарчас боғланган. Съезд белгилаб берган улуғвор режаларни рўёбга чиқармоқ учун бизга тинчлик ҳаводек зарур. Айни вақтда Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини ўстириш — тинчликнинг энг яхши гаровидир. СССР ва унинг Варшава Шартномасидаги иттифоқчилари зиммасига Ер юзида тинчликнинг бош таянчи бўлиш вазифаси тушди.

Модомики, инсоният салкам 36 йилдан бери асосан тинчлик шароитида яшаб келаётган экан, бу — КПСС билан Совет ҳукумати халқаро майдонда қардош социалистик давлатларнинг партиялари ва ҳукуматлари билан узвий ўзаро ҳамкорликда ўтказиб келаётган жуда катта, саботли ва собитқадам ишнинг амалий натижасидир.

Совет Иттифоқи тинчликни астойдил хоҳлаш билангина чекланмасдан, тинчлик тобора мустаҳкамланиб бориши учун ҳамма ишни қилмоқда ҳам. Партиямизнинг XXVI съезди буни яна бир бор ишонарли тарзда тасдиқлаб берди. Ўртоқ Л. И. Брежнев съездда КПСС Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладида ҳақиқатан ҳам бутун инсониятни ҳаяжонга солаётган туб проблемаларни ҳал этишга қаратилган муҳим амалий таклифларнинг бутун бир комплексини илгари сурди.

Аввало съезд ядро урушининг олдини олиш масаласини кўндаланг қилиб қўйди. Империализмнинг, биринчи галда Америка империализмининг айби билан кескинлашиб кетган ҳозирги халқаро вазиятда бу вазифа алоҳида актуаллик касб этади. АҚШнинг янги ҳукумати аввалги маъмуриятнинг хатоларини баттар чигаллаштириб ва кўпайтириб, халқаро кескинликни тағин ҳам кучайтириш йўлини тутмоқда. Вашингтон Қўшма Штатларни қуролланиш пойгасининг янги, илгари мисли кўрилмаган даврасига дучор қилмоқда. Чунончи, ҳарбий харажатларни ҳозирги молия йилида қарийб 178 миллиард долларга ва келгуси молия йилида 226 миллиард доллардан кўпроқ миқдорга етказиш белгиланмоқда. Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладидаги «қуролланиш пойгасида бир-бирини енгишга уриниш ядро урушида ғалаба қозонишга умид қилиш — хатарли телбаликдир» деган қоидани эслатиб ўтиш ўринлидир.

Стратегик қуролларни чеклаш — ядро уруши хавфининг олдини олиш ишидаги энг муҳим вазифадир. Совет Иттифоқи коммунистлар анжуманининг мўътабар минбаридан бу соҳада шу дамгача эришилган жамики ижобий натижаларни сақлаб қолиш билан бирга, АҚШ билан тегишли музокараларни ҳеч кечиктирмай давом эттиришга тайёр эканини билдирди. Бу музокаралар фақат тенглик ва баб-баравар хавфсизлик асосидагина олиб борилиши мумкинлиги ўз-ўзидан равшан. Мамлакатимизнинг фикрича, лозим пайтда бу музокараларга қолган ҳамма ядро давлатлари ҳам қўшилишлари керак. Мамлакатимиз АҚШда «Огайо» типидаги ва СССРда мана шу типдаги янги сув ости кемаларини кўпайтиришни чеклаб қўйиш тўғрисида ҳамда шу кемаларга жойлаштириладиган, янги баллистик ракеталарни модернизациялашни ва яратишни тақиқлаш ҳақида бир битимга келишга тайёр эканини изҳор этди.

Европа қитъаси тўғрисида гапириладиган бўлса, Совет Иттифоқи НАТО мамлакатлари билан СССРнинг ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини Европада жойлаштиришни ҳозирнинг ўзидаёқ чеклаб қўйиш тўғрисида келишиб олишни таклиф қилди. Бошқа сўзлар билан айтганда, мана шундай воситаларнинг мавжуд даражасини, шу жумладан албатта, АҚШнинг мазкур райондаги илғор базалари ядро воситаларини миқдор ва сифат жиҳатидан кўпайтирмаслик керак. Мазкур масала юзасидан музокаралар бошланган ҳамоно мана шу чеклаш кучга кирган бўлур эди ва Европадаги ядро воситаларини чеклаш, бундан ҳам яхшироғи эса қисқартириш ҳақида доимий шартнома тузилгунга қадар амал қилаверган бўлур эди.

Ҳисобот докладида Европа хавфсизлиги хусусида баён этилган бошқа бир катта ва муҳим масала ишонч тадбирлари зонасини кенгайтиришга тааллуқлидир. Маълумки, Умумевропа кенгашининг қарорига биноан Европада ҳарбий соҳадаги ишончни мустаҳкамлаш тадбирлари ҳозирнинг ўзидаёқ амал қила бошлади.

Шу билан бирга Совет Иттифоқи Узоқ Шарқда ҳам ишонч тадбирлари юзасидан барча манфаатдор мамлакатлар билан конкрет музокаралар ўтказишга тайёр эканини изҳор этди. Дунёнинг шу райони хусусиятларини эътиборга олиб, ишонч тадбирларининг ишлаб чиқилиши ва қўлланилиши у ердаги вазиятни юмшатиш билан бирга ялпи тинчлик негизларини мустаҳкамлаш учун жуда фойдали иш бўлиб қолиши ҳам мумкин бўлур эди. Чунки бу районда СССР, Хитой, Япония сингари давлатлар ёнма-ён яшайди.

Бизнинг мамлакатимиз ишонч тадбирлари юзасидан олисга борувчи таклифларни ўртага қўяр экан, бу таклифларнинг рўёбга чиқарилиши қуролсизланиш ишида ҳам силжиш бўлишига кўмаклашишига асосланади.

Л. И. Брежневнинг ўтган йил охирида Ҳиндистонга қилган визити чоғида Форс кўрфази районида хавфсизликни таъминлаш хусусида айтган таклифи ўз актуаллигини тўла-тўкис сақлаб қолмоқда.

СССР Форс кўрфази хусусида мустақил проблема тариқасида бир битимга келишга тайёр. Аммо у, съездда айтилганидек, Афғонистонга тааллуқли масалалар шу проблема билан боғлаб муҳокама қилинишига ҳам эътироз билдирмайди. Бунда гап мутлақо АДРнинг ички ишлари тўғрисида эмас, балки Афғонистон проблемасининг халқаро жиҳатлари тўғрисидагина бориши мумкин, албатта.

Ядро ҳалокатининг олдини олиш ҳаётий зарурат эканини кўрсатиб бера оладиган мўътабар халқаро комитет тузиш тўғрисидаги таклиф съездда кўтариб чиқилган яна бир муҳим ташаббус бўлди. Бу комитетга энг атоқли олимлар киритилиши мумкин бўлур эди, улар чиқарган хулосалардан бутун дунё хабардор қилиниши лозим.

Яна бирталай кескин халқаро муаммолар ҳам борки, уларнинг ҳал этилиши кескинлик жазавасини сусайтиришга ёрдам берган бўлур эди. Халқларга енгил нафас олиш имкониятини берган бўларди. Аммо бунинг учун узоқни кўзлаб ёндашув, сиёсий ирода ва дадиллик, обрў-эътибор ва нуфуз керак. Съездда халқаро вазиятни соғломлаштириш, урушнинг олдини олиш калитини қидириб топмоқ учун Хавфсизлик Кенгашига аъзо бўлган давлатлар олий раҳбарлари иштирокида шу кенгашнинг махсус мажлисини чақириш керак, деган таклиф айтилди. Бу мажлисда афтидан бошқа давлатларнинг раҳбарлари ҳам истасалар иштирок эта олган бўлур эдилар. Албатта, мажлиснинг ижобий натижалар билан якунланишини таъминламоқ учун унга пухта тайёргарлик кўриш талаб этилган бўлур эди.

Кўриб турибмизки, КПСС XXVI съездида ташқи сиёсат соҳасида олға сурилган янги ташаббуслар кўпгина проблемаларни қамраб олади. Бу ташаббуслар ракета-ядро қуролларига ҳам, оддий қурол типларига ҳам, қуруқликдаги қўшинларга ҳам, денгиз ва ҳаво кучларига ҳам тааллуқлидир. Уларда Европадаги, шунингдек Яқин, Ўрта ва Узоқ Шарқдаги аҳвол акс эттирилган. Гап ҳам сиёсий, ҳам ҳарбий характердаги тадбирлар тўғрисида бормоқда.

Айтиш мумкинки, янги совет ташаббуслари чинакам кенг қамровли бўлиб, халқаро ҳаётнинг энг долзарб масалаларига дахлдордир.

Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездидан кейиноқ талайгина мамлакатларнинг давлат ва ҳукумат бошлиқларига йўллаган мактубларида уларнинг эътиборини съезд олға сурган ташаббусларга жалб қилди. Шу тариқа мазкур таклифлар конкрет муҳокама қилиш учун яқин келтириб қўйилди.

Ғарбда ҳарбий васваса авж олдирилаётган бир пайтда Кремлдан тинчликка бўлган қудратли даъват янгради. Кейинги йилларда сезиларли равишда чигаллашган халқаро вазиятда Совет Иттифоқи вазминлик ва принципиаллик кўрсатмоқда. У империализмнинг энг агрессив кучлари ўтказаётган хатарли милитаристик йўлга ўзининг ленинча тинчлик сиёсатини амалий равишда қарши қилиб қўймоқда.

Совет Иттифоқининг ташаббусларини кенг муҳокама қилиш давомида ҳар хил овозлар янграйди, албатта. Булар орасида кишини ишонтира олмайдиган ва масалан, «совет таҳдиди» бор, деб ҳамон уқтириб келаётган Ғарбдаги каби шунчаки, сохта овозлар ҳам бор. Пекинлик гегемончилар пропагандаси ҳам ғазаб билан уларга жўр бўлмоқда, ўзларининг империалистик шерикларини «совет найрангларига» учмангиз, деб жон-жаҳди билан аврамоқда.

Аммо КПСС XXVI съездида янграган таклифлар хусусида чет элларда билдирилаётган фикр-мулоҳазаларни асло уларнинг овози белгилаб бераётгани йўқ. Аввал бошданоқ ана шу таклифларни «мамлакатимизнинг янги тинчлик юриши» деб айта бошладилар. Дарҳақиқат, бу — чинакам тинчлик юришидир. Қон тўкиш учун қўлда қурол билан эмас, балки халқлар бошқа ҳеч қачон қон тўкмасликлари учун бошланган юришдир. Зотан ҳозир тинчликни сақлаб қолишдан, ҳар бир кишининг энг биринчи ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқини таъминлашдан кўра муҳимроқ масала йўқ. Халқлар ҳам Совет Иттифоқи «шон-шуҳратни деб эмас, балки ер юзида ҳаёт сўнмасин деб» тинчлик учун тинимсиз фидокорона кураш олиб бораётганлигини кўриб турибдилар. Шу боисдан совет ташаббуслари ҳозирдаёқ халқаро вазиятга чуқур ижобий таъсир ўтказмоқда. Бу ташаббуслар жаҳон сиёсатининг муҳим омили бўлиб қолди.

А. АЛЕКСАНДРОВ,
(ТАСС).

ФАЛАСТИН МИЛЛИЙ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

Сурия пойтахтида Фаластин миллий кенгаши 15-сессиясининг иши давом этмоқда.

Сессияда СССР Олий Советининг депутати, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитети раисининг ўринбосари В. Л. Кудрявцев совет делегацияси номидан гапирди. Сессия делегатлари ва меҳмонлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев совет раҳбарлари ва шахсан ўз номидан Фаластин араб халқига йўллаган самимий табриклари ва эзгу истакларини узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессияда Фаластин Озодлик ташкилоти сиёсий бўлимининг мудири Фаруқ Каддуми доклад қилди. У Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари фаластинликларнинг энг содиқ дўстлари эканликларини кейинги икки йил мобайнида яна бир карра намойиш этдилар, деб мамнуният билан таъкидлади.

Л. И. Брежнев КПССнинг XXVI съездида қилган докладида Яқин Шарқ юзасидан ўртага қўйилган таклифлар Совет Иттифоқи қатъий, принципиал позициясининг янги далили бўлди, деб таъкидлади Ф. Каддуми.

(ТАСС).

Дамашқ.

ИҒВОГАРЛИК ҲУРУЖИ

Душанбага ўтар кечаси номаълум шахслар Ғарбий Берлинда Аэрофлот ваколатхонасига қарши ҳуруж қилдилар. Ваколатхона витриналари тошбўрон қилинди, талайгина моддий зарар етказилди.

Шу муносабат билан қайд этиб ўтиладики, Ғарбий Берлиннинг инглиз секторида жойлашган совет муассасасига бу билан биринчи марта ҳужум қилинаётгани йўқ. Ҳамма нарса шундан далолат берадики, Буюк Британиянинг оккупациячи маъмурлари шу шаҳарда жойлашган совет ваколатхоналарини муҳофаза этиш ва улардаги ходимларнинг хавфсизлигини таъминлаш юзасидан аввал бўлганидек, ҳозирда ҳам амалий чоралар кўрмаяптилар.

Ғарбий Берлин.

(ТАСС).

ФОТОКЎРГАЗМА ОЧИЛДИ

● **ЛУАНДА.** Ангола Халқ Республикаси пойтахтида «Инсониятнинг космик даври» деган мавзуда фотокўргазма очилди. Кўргазма экспозицияси жаҳоннинг биринчи космонавти ҳақида, совет космонавтикаси эришган улуғвор муваффақиятлар тўғрисида ҳамда социалистик ҳамдўстликдаги қардош мамлакатларнинг космосни биргаликда тадқиқ этиш соҳасидаги самарали ҳамкорлиги ҳақида ҳикоя қилади.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **СОФИЯ.** Биринчи болгар космонавти Г. Иванов туғилиб ўсган Ловеч шаҳрида тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилиш Юрий Гагарин космосга парвоз қилган куннинг 20 йиллигига ва биргаликдаги совет — болгар космик парвозининг икки йиллигига бағишланди. Болгарияда илмий сессия ҳам бўлиб ўтди. Тантаналарда космонавт-учувчилар Н. Рукавишников ва Г. Иванов иштирок этдилар.

● **БОНН.** ГФРнинг қурилиш индустрияси жиддий тангликни бошдан кечирмоқда. Мамлакатда маблағлар етишмаётганлиги натижасида оддий меҳнаткашларнинг қурби етадиган уй-жойлар қуриш деярли тўхтатиб қўйилди. Расмий маълумотларга кўра, ҳозирги вақтда ГФРда камида бир миллионта шундай квартира етишмаётир. Уй-жой қурилишининг камайтирилаётганлиги тармоқ ходимларининг аҳволига таъсир кўрсатмоқда.

● **НЬЮ-ЙОРК.** Американинг таниқли сиёсий арбоби сенат аъзоси демократ Э. Кеннеди Вашингтон маъмуриятининг ички ва ташқи сиёсатини кескин танқид қилди. У Сент-Пол (Миннесота штати) шаҳрида сўзга чиқиб, Сальвадор хунтасига ҳарбий ёрдам бериш тўғрисида Вашингтон қабул қилган қарорни қоралади.

Бугун—Тошкентда Ўзбекистон кинематографчиларининг V съезди очилади

САФАРБАР САНЪАТ

СЎЗ — СЪЕЗД МЕҲМОНЛАРИГА

МАҚТОВГА ЛОЙИҚ

Станислав РОСТОЦКИЙ,
СССР халқ артисти, Ленин ва СССР Давлат мукофотлари лауреати

— Қуёшли Ўзбекистон кинематографчилари ўзларининг навбатдаги съездларига катта ютуқлар билан келишди, деб баралла айта оламиз. Бу зафарларнинг ҳар бири мақтовга лойиқ. Қардошларимиз бадиий кинематография соҳасида ҳам, ҳужжатли ленталар яратишда ҳам, телефильмлар экранлаштиришда ҳам ўзига хос активлик, моҳирлик ва даврга фаол ҳамнафаслик намойиш қилишди. Мен бу ўринда республика Кинематографчилар союзининг раҳбари, совет ҳужжатли кино санъатининг атоқли намояндаларидан бири, дўстим Малик Қаюмовнинг «Афғонистон: революция давом этмоқда», яқинда СССР халқ артисти деган юксак унвонга сазовор бўлган кинорежиссёр Шуҳрат Аббосовнинг «Оловли йўллар», бир қатор оригинал ленталари билан довруқ таратган Латиф Файзиевнинг «Али бобо ва қирқ қароқчи саргузаштлари» фильмларини алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. Юқоридаги картиналар аллақачон томошабинларга кўрсатилиб, эътибор қозонди. Бу фильмларнинг ҳали кўп марта намойиш этилишига, қандай театрда кўрсатилмасин, бирдай олқиш олишига ишончим комил. Яна бир картина, яъни режиссёр Д. Салимовнинг «Ленинградликлар, жигарбандларим менинг» бадиий лентасини ҳам қайд қиламан.

Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаш керак. Ўзбекистон кинематографияси сўнгги йилларда қатор муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Бундай ижодий юксалишларда ҳеч шубҳасиз республика Кинематографчилар союзининг, унинг раҳбари Малик Қаюмовнинг, К. Ёрматов номидаги «Ўзбекфильм», республика илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиялари раҳбарларининг хизмати катта.

Съезд кунида ўзбекистонлик дўстларимга янги ижодий зафарлар тилайман.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ АРБОБЛАРИ, МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИ! УЛУҒ ВАТАНИМИЗГА МУНОСИБ АСАРЛАР ЯРАТИНГИЗ!
СОВЕТ САНЪАТИНИНГ ҒОЯВИЙЛИГИ ПАРТИЯВИЙЛИГИ ВА ХАЛҚЧИЛЛИГИ БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КЎТАРИБ БОРИНГИЗ!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

СУРАТДА: Ўзбекистон кинематографчилари V съезди иштирокчиларидан бир гуруҳи.
А. Тўраев фотоси.

ҲОЗИРЖАВОБЛИК

БИР САВОЛГА УЧ ЖАВОБ

Мухбиримиз кино санъатимизнинг уч таниқли намояндаси билан учрашиб, «Съезддан съездгача даврдаги ўзбек кинематографияси учун қандай характерли фактни алоҳида эътироф этасиз?» деган савол билан мурожаат қилди.

Малик ҚАЮМОВ,
СССР халқ артисти.

Шахсан мен съезддан съездгача бўлган даврда республикамиз кино санъаткорларининг фаолияти ҳар қачонгидан активлашганидан хурсандман. Бу активлик кинорежиссура соҳасида ҳам, оператор маҳоратида ҳам, актёр ва актрисалар ижрочилигида ҳам ёрқин кўринди. Энг муҳими, кинорежиссёр ва кинодраматургларимиз яратилажак фильмларнинг ғояси ҳақида анча олдиндан бош қотирдилар, ишга пухта тараддуд кўрган ҳолда киришдилар. Самарани бугунги кунда бир киши эмас, юзлаб, минглаб, миллионлаб одамлар кўриб, ҳис қилиб туришганлигини ўйлаганимизда қалбимиз фақат ифтихор туйғуларига тўлиб тошади. Бу галги съездимиздан кейинги иш фаолиятимиз ҳам активлик билан давом этади. Чунки, бизни жонажон партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган шонли XXVI съезди шунга даъват этди, илҳомлантирди.

Равиль БОТИРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ артисти.

Ўтган давр учун характерли бўлган фактлар анчагина. Шулардан мен, суҳбат шартига кўра, фақат биттасини таъкидлайман. У ҳам бўлса, республикамиз кинематографчиларининг ҳозиржавоблигидир. Худди шу хислат шарофати туфайли жуда кўп асарлар экранлаштирилганлиги ва ҳозирги кунда улар томошабинлар билан ёнма-ён яшаётганлигини санъатшунослар ҳам, мухлислар ҳам яхши билишади. Шу боис асарларни санаб ўтирмайман. Фақат съезддан съездгача даврда ҳозиржавобликнинг ажойиб намуналари бўлиб эътироф этилган асарлардан иккитасини мисол қилиб келтираман. Биринчи фильм устоз санъаткор, СССР халқ артисти Малик Қаюмовнинг «Афғонистон: революция давом этмоқда» ҳужжатли картинаси. Бу картина аллақачон миллионлаб кишилар олқиш-эътирофини қозонди. Иккинчи асар эса, моҳир кинорежиссёр Латиф Файзиев ижодига мансуб бўлиб, «Ватанга хизмат қилиб» деб аталади.

Қамара КАМОЛОВА,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

Республикамиз кинематографчиларининг қардош республикалардаги ҳамкасблари ва чет эллик прогрессив санъаткорлар билан ўзаро ижодий ҳамкорлиги янада равнақ топди. Ҳамкасбларимиз қардош ва чет эллик машҳур кинематографчилар билан бақамти иш олиб бориб, совет кино мактабининг афзалликларини, ибрат намуналарини кўрсатишга муваффақ бўлишяпти. Оқибат-натижада биринчи навбатда юртдошларимизнинг номлари билан изоҳланадиган ҳамкорликдаги фильмлар яратилмоқда. Мен бу ўринда Латиф Файзиевнинг «Али бобо ва қирқ қароқчи саргузаштлари» (ҳинд кинематографчилари билан ҳамкорликда), Равил Ботировнинг «Муҳаббат ва нафрат» (Югославия киночилари билан) фильмларини конкрет мисол қилиб кўрсатаман. Бундай характерли фактдан ҳар қанча мамнун бўлсак, уни олқишласак арзийди.

ИЛҲОМ МАНБАИ

Шуҳрат АББОСОВ,
Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг секретари, СССР халқ артисти.

Совет халқи Коммунистик партиянинг улуғвор режаларини амалга ошира бориб, социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида, шу жумладан, маданият жабҳасида ҳам катта ишларни амалга оширди. Бу улуғвор натижаларни халқимиз фидокорона меҳнати туфайли бунёдга келтирди. Буюк яратувчилик ишлари олиб борилаётган асримизнинг шу қутлуғ кунларига республика кинематографчилари қандай ҳисса қўшмоқда? Мен қуйида ана шулар ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXVI съездида қилган Ҳисобот докладида бундай деди: «Ўз соҳаси бўйича фикр айтиш адабий танқидчилар билан санъатшуносларнинг иши. Лекин, назаримда, барча китобхонлар, томошабинлар, тингловчилар сезиб туришибди: совет санъатида янги тўлқин мавж урмоқда. Кейинги йилларда — айтарли ҳамма республикаларда кўплаб талантли асарлар юзага келди. Бу ҳол адабиёт ва театрга, кино ва музикага, рассомлик ва ҳайкалтарошликка тааллуқлидир».

Дарҳақиқат, санъатимизда шу жумладан, Ўзбекистон санъати ва унинг таркибий қисми бўлган кино санъатида ҳам янги тўлқин мавж урмоқда. Съезд минбаридан туриб айтилган бу юксак баҳо бизни янги ижодий парвозларга илҳомлантириши, бадиий ижодкорлик йўлимиз тўғри издан бораётганлигидан фахрлантириши турган гап.

Кейинги йилларда студияларимизда турли жанрлар ва услубларда асарлар яратилди. Уларни муштарак бир метод — социалистик реализм методи бирлаштириб туради. Айни пайтда, яратилган асарларнинг ҳар бири ўртага қўйган муаммоси ва бадиий ечими билан бир-биридан кескин фарқ қилади. Бу ўринда Д. Салимов билан Л. Файзиев яратган икки фильмни — «Ленинградликлар, жигарбандларим менинг» ва «Али бобо ва қирқ қароқчи саргузаштлари» фильмларини услуб жиҳатидан бир-бири билан тенглаштириб бўлмайди-ку. Д. Салимовнинг асарида Улуғ Ватан уруши воқеалари асосида социалистик гуманизм ва интернационализм ғоялари турмуш тарзимизнинг жон-танига сингиб кетганлигини тараннум этса, Л. Файзиевнинг саргузашт картинасида санъаткор билан томошабин ўртасидаги кўзга кўринмас ва тушунтириб бериш мушкул бўлган мулоқат омили ҳисобга олинган. Биринчи асарда режиссёр шунчаки қараганда яқин ўтмишдаги воқеаларни жонлантириб, ўша кунларнинг манзарасини тасвирлагандек туюлади. Аслида эса, унда аёвсиз ва қаҳрли уруш дамларида совет Ўзбекистони меҳнаткашларининг ота-онасиз қолган болаларга оташин меҳру муҳаббати таранним этилади. Фильмда ўзларини оқ ювиб, оқ тараган, етимлигини билдирмаган кишиларга фарзандларнинг чексиз миннатдорчилиги таранним этилади. Асарда эзгулик ҳамиша эзгулик келтириши ғояси илгари сурилади. Томошабин уруш туфайли болаликдан маҳрум бўлган авлоднинг бугунги авлодга чексиз миннатдорчилигини чуқур ҳис этади.

Латиф Файзиевнинг фильмида бағоят катта маҳорат ва қобилият самараси яққол ифодаланиб турибди. Ҳинд киночилари билан биргаликда постановка қилинган бу фильм қисқа вақт ичидаёқ томошабинларнинг қалбидан чуқур жой олди. Белградда ўтказилган болалар фильмлари Халқаро кинофестивалида бош соврин — Гран-При билан тақдирланганлиги ҳам фикримизнинг далилидир.

Кинематографчилар анжумани олдидан ўтган беш йилликка назар ташлаш, амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилиш фойдадан холи бўлмас, деб ўйлайман. Шуниси қувончлики, бу йиллар сифат жиҳатидан янги-янги фильмлар яратилган йиллар сифатидагина эмас, балки, ўз асарлари билан санъатимизда янги тўлқинни мавж урдиришга ҳисса қўшган янги номларнинг юзага келиши билан ҳам характерлидир. Бу ўринда талантли кинорежиссёр Қамара Камолovани тилга олгим келади. Қамара унча кўп эмас, атиги учта тўла метражли фильм яратди. Лекин ҳар уч фильм ҳам муваффақиятли чиқди, уларнинг ҳар бири ўзига хослиги билан ажралиб туради. Бу фильмларда етук санъаткорнинг, қандай фикр айтмоқчи ва нима демоқчи бўлган ижодкорнинг услуби сезилиб турибди. «Аччиқ данак» фильмида ҳистиорали образга кўпроқ мурожаат этган бўлса, «Ўзганинг бахти» асарида чуқур психологизмга мурожаат қилади, «Эртага чиқасанми?» асарида эса, болаларга хос самимийликни ёрқин ифодалайди. Санъаткор ўзининг ғояларига, бадиий принципларига содиқ қолган ҳолда бир услубдан иккинчи услубга, бир асардан иккинчи асарга осон ўтиб, ўз олдига қўйган мақсадни тўла рўёбга чиқара олган. «Аччиқ данак» фильми Москвада Халқаро кинофестивалнинг дипломи билан тақдирланди. «Ўзганинг бахти» фильми эса Ашхободда ўтказилган Бутуниттифоқ фестивалида тақдирланди.

Яна бир талантли санъаткор Элёр Эшмуҳамедов ҳақида самимий фикрларим билан ўртоқлашмоқчиман. Элёр ўзининг доимий, ўзига хос ижодий услубига, дунёни шоирона ҳис этишга ҳамиша содиқ қолиб келмоқда. «Нафосат», «Севишганлар» фильмлари фикримизнинг ёрқин далили бўлиб хизмат қилади. Бу фильмлар томошабинларнинг муносиб баҳосини ва эътирофини олганлиги боис муфассал тўхталмоқчи эмасман. Фақат «Ажойиб йилларимиз» фильмига тўхталмоқчиман. Асар қаҳрамони ўз кўзи билан кўрган ҳодисалардан жиддий хулоса чиқарувчи, ҳаётдаги нохуш воқеалардан ларзага келувчи, камолот сари интилаётган инсон. У эзгулик учун фаол исён кўтариб, кескин кураш майдонига кириб келиши билан томошабин меҳрини қозонади.

Санъат даргоҳига кириб келаётган постановкачи рассом Шавкат Абдусаломовнинг илк муваффақиятлари бизда яхши умид туғдирмоқда. У билан «Оловли йўллар», картинамда иш олиб бордик. Бу асарда Шавкат актёр сифатида иштирок этиб, мураккаб образ —Туркистондаги революция даврида жадидлик таъсирида иккиланиб юрувчи Умид ролини муваффақиятли ўйнади. Унинг оператор Ю. Клименко билан ҳамкорликда суратга олган «Инсон қушлар ортидан кетади» фильми Деҳли Халқаро кинофестивалида Кумуш Товус соврини билан тақдирланди. «Триптих» фильми эса, Италиянинг Сан-Ремо шаҳрида ўтказилган кинофестивалда Бош совринга сазовор бўлди. Иккала фильм режиссёри ҳам машҳур санъаткор Али Ҳамроевдир.

Ўзининг ранг-баранг асарлари билан машҳур бўлиб кетган республика халқ артисти, кинорежиссёр Равил Ботиров югославиялик режиссёр Ристич билан ҳамкорликда «Муҳаббат ва нафрат» фильмини яратди. Интернационализм ғояси «Ўзбекфильм» студияси яратаётган кўпгина асарларнинг ғоявий мазмуни ва мавзуи бўлибгина қолмай, чет эл мамлакатлари кинематографчилари билан ҳамкорлигимизда ҳам намоён бўлиб, халқларни бир-бири билан яқинлаштиришга кўмаклашмоқда. Тошкент Москвадан кейин халқаро кинофестиваллар анжумани ўтказиладиган иккинчи марказ бўлиб қолганлиги назарда тутилса, бу ҳол жуда ибратлидир.

Барча фильмлар муаллифларининг профессионал маҳорати сезиларли равишда ўсганлигини таъкидламоқчиман. Бу ҳол яратилаётган фильмларнинг савиясида ҳам ўз ифодасини топмоқда. Бадиий ечим маданияти, операторлик санъати ва актёрлик маҳорати ошди. Кўпгина янги сценарийчилар, режиссёрлар, актёрлар, операторлар, рассомлар вояга етди. Уларнинг асосий қисми ҳозирги замонамизга хос ва мос тарзда фикрлаши, киномизнинг энг яхши анъаналарини давом эттиришга шай турганлиги билан диққатга сазовордир. Шуниси ҳам борки, замон билан бирга туғилган санъаткорларнинг ҳар бир янги авлоди ўзидан илгариги авлоднинг ҳамма бисотини шунчаки қабул қилиб олмайди, балки, санъатни ҳали кўрилмаган янги марралардан олға силжитишнинг қандайдир янги, ўзига хос томонлари билан бойитади. Мана шундай пайтларда баъзан хомлик ҳоллари ҳам юз беради. Бизнинг бурчимиз— ижодга янги кириб келаётган авлодга эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлишдан, уларни тўғри изга солиб юборишдан иборат.

Партия XXVI съездида совет кишиларининг санъатга бўлган ташналиги, санъаткорнинг ўз халқи олдида буюк масъулият сезиши лозимлигини тақозо этади, деб алоҳида таъкидланди. Ҳақиқатан ҳам, халқ манфаатлари билан яшаш, унинг қувончи ва қайғусига шерик бўлиш, ҳаёт ҳақиқатини, инсонпарвар идеалларимизни қарор топтириш, коммунистик қурилишнинг актив иштирокчиси бўлиш — санъатнинг чинакам халқчиллиги, чинакам партиявийлиги мана шундан иборат.

Бизда сиёсий кино жанри жуда ноёб. Лекин Л. Файзиевнинг «Ватанга хизмат қилиб» фильми жанр жиҳатидан унга тааллуқли бўлмасада, аҳамияти ва кўтарган масалалари билан сиёсий актуаллик касб этади. Бир ярим асрлик воқеалар, Россия билан Афғонистоннинг дипломатик ҳамдўстлиги тарихи, инглиз мустамлакачилигига қарши кураш воқеалари шу асарнинг мазмуни ва ғоявий пафосини ташкил этади. Асар дўст Афғонистон мамлакатига халқимизнинг жонли муносабати сифатида янграйди. Шу жиҳатдан СССР халқ артисти Малик Қаюмов бошчилигида суратга олинган «Афғонистон: революция давом этмоқда» ҳужжатли фильми юқоридаги ғоя билан ҳамоҳангдир.

Ўзбекистон кинематографчилари ўзларининг қобилиятларини тўла намоён қилишлари учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган. Республика партия ташкилоти улуғ совет халқига муносиб янги ажойиб асарлар яратишимиз учун муттасил ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу ғамхўрликка замонавий, юксак савиядаги асарлар билан жавоб бериш ҳар бир санъаткорнинг муқаддас бурчидир.

ДИЛ СЎЗЛАРИ

ТОМОШАБИН ТАБРИГИ

Мен яқинда Ўзбекистон ва Ҳиндистон кинематографчилари ҳамкорлигида яратилган «Али бобо ва қирқ қароқчи саргузаштлари» фильмини томоша қилдим. Ғоят оригинал, илҳомбахш асар. Бир қарашда эртакдек туюлса-да, бу фильм эзгу идеалларни актив таранним этади, инсонни ўйлашга, фикрлашга чорлайди. Киномиз яхши бир асар билан бойиганлигидан хурсандман.

Е. АЗИЗОВА,
Тошкентдаги 3-тикувчилик фабрикасининг ишчиси.

* * *

Ўзбек кинематографиясининг ютуқларида шубҳасиз актёр ва актрисаларнинг ҳам хизмати катта. Мен шу ҳақда ўйлаганимда Ўлмас Алихўжаев, Аида Юнусова, Тамара Шокирова каби талантли санъаткорларнинг ижросидан такрор мамнун бўламан. Ҳа, бу актёр ва актрисалар устозлар изидан бориб, уларнинг анъаналарини давом эттиришга ҳаракат қилиб, энг муҳими, ўз устларида қунт билан ишлаб, аллақачон эсда қоларли қатор образлар яратишди. Масалан, Ўлмас Алихўжаевнинг «Оловли йўллар» фильмидаги революционер ва шоир Ҳамзасини олинг. Артист ғоятда масъулиятли, мураккаб ишга журъат қилиб, ажойиб муваффақиятга эришган. Фильмнинг ҳозирга қадар кўрсатилган саккиз серияси катта қизиқиш билан томоша қилинган экан, бу биринчи навбатда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг курашлари, қолаверса, Ўлмас Алихўжаевнинг ажойиб ижрочилик маҳорати туфайлидир. Биз фильмнинг яна саккиз серияси яратилишини эшитиб хурсанд бўлдик. Ишончимиз комилки, актёр кейинги картиналарда ҳам аввалгиларидай муносиб ютуққа эришади.

А. САФАРОВ,
У. Юсупов район комсомол комитетининг биринчи секретари.

Суратда: кинорежиссёр Д. Салимовнинг «Ленинградликлар, жигарбандларим менинг» фильмидан бир кадр.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.45 — Таваккалчилик даражаси. Бадиий фильм. 12.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.20 — Қадрдон табиат. 16.40—Шахмат мактаби. 17.15 — Концерт. 18.05 — Горячилар, қардасиз! 18.35 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.05 — Ўзи, у ва Штефан. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Хоккей бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. СССР — Канада терма командалари. 24.00 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Фонарик. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Барҳаёт ўғлиқлар. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Жонажон ўлка. 19.00 — «Зангори экран» почтаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистонда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунлари олдидан. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Музикали кўрсатув. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 22.15 — Жазирама қуёш остидаги уй. Бадиий фильм. 23.30 — Оламда нима гап.

II.

18.10 — Синов йилларида. Телефильм. 19.20 — Эстетика асослари. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Делегат съезддан қайтиб келди. 20.50 — Физика.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Дутор тароналари. 9.35 — Микрофон олдида «Ялла» вокал-чолғу ансамбли. 11.15 — Партиявий иш: тажриба, муаммолар. 11.25 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 12.10 — Ўзбекистон индустриальний. 13.00 — Чорвачиликни интенсивлаш йўлидан. 14.00 — Пиллачилар зарбдор вахтада. 19.25 — Қўшиқлар ва яллалар. 20.30 — Янгича турмуш — янгича урф-одатлар. 21.00 — Шеърият кечаси. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30— Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 23.15— Дам олиш концерти.

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/IV да **Дилафрузга тўрт ошиқ,** 17/IV да **Шодлик ва лирика кечаси,** 18/IV да **Шодлик ва лирика кечаси.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/IV да **Гуноҳкор авлиё,** 17/IV да **Отилмаган ўқ.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 15, 16/IV да **цирк ва театр артистлари ижросида кулги кечаси (19.00).**

М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваторияси ҳузуридаги

В. А. УСПЕНСКИЙ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ЎРТА МАХСУС МУЗИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ
1 СИНФГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўзбекистон ССР областларидан ва Қорақалпоғистон АССРдан ўқувчилар қабул қилинади.

Тошкент шаҳридан қабул қилинмайди.

Аъло музика қобилиятига эга бўлган болалар 7 ёшдан бошлаб қабул қилинади. Ихтисосни қабул комиссияси белгилайди.

Ҳужжатлар 25 апрелгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 26 апрелда ўтказилади.

Адрес: 700033, Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 71-уй. Телефон: 33-13-87, 33-74-42.

СПОРТ

ШАХМАТ:

ҲИМОЯ УСУЛИ

Республика шахмат-шашка клубида эркаклар ўртасида дона суриш баҳслари давом этмоқда. Олий лига аъзолари Ўзбекистон 46-чемпионатида ғолиблик учун курашмоқдалар. Мусобақа иштирокчилари орасида спорт мастерларидан Г. Борисенко, Г. Аъзамов, М. Рудерфер, Д. Қаюмов, Л. Маслов ва бошқалар бор. Бу шахматчиларнинг аксарияти бир неча бор республика чемпиони номига сазовор бўлишган. Навбатдаги баҳснинг бешинчи турида қизиқарли ўйинлар бўлди. Жумладан, Г. Аъзамов билан А. Хасидовский ўйини мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Томонлар сицилианча усул қўллашди. Хасидовский рақибидан чўчимай астойдил ғалабага интилди. Лекин, оқ доналар сурган Аъзамов хотиржамлик билан ҳимояланиб турди-да, кейин бир «ҳамла» билан рақибини мот қилишга эришди.

М. Рудерфер ва С. Галахов ўртасидаги ўйин ҳам чакки бўлмади. Учрашувда ҳимоянинг янги ҳинд усули қўл келди. Тажрибали Рудерфер кетма-кет ҳужум уюштириб бухоролик Галаховдан устун келди. Қолган ўйинларда Н. Айдаров — Т. Воҳидовни, С. Загрсбельний — В. Егинни мағлубиятга учратди. Мусобақанинг бешинчи туридан кейин 3,5 очко тўплаган олмалиқлик Г. Аъзамов пешқадам бўлиб турибди.

Аёллар ўртасида ўтказилаётган республика 39-чемпионатида тўртинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Чемпионлик учун курашаётганларнинг олти нафари спорт мастерлигига номзод бўлиб, еттиси биринчи разрядли шахматчидир. Баҳснинг тўртинчи турида Пинчук Мусаевани, Бадурова — Баракинани, Гольдман — Зининани, Портун — Лисинковани мағлубиятга учратдилар. Қолган ўйинларда дуранг ҳисоби қайд этилди. Ҳозир чирчиқлик В. Бодурова уч очко билан олдинда бормоқда.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ШАШКА:

ЁШЛАР БЎШ КЕЛМАЯПТИ

Халқаро шашка бўйича Ўзбекистон чемпионати иштирокчилари ўртасида олти тур ўйинлари бўлди. Тошкентлик ёш спорт мастери В. Христинков мусобақаларни муваффақиятли бошлади. У кетма-кет беш марта ғалабага эришиб, мутахассислар эътиборини қозонди. Унинг ҳисобида битта кечиктирилган ўйин бор. Шунга қарамай, таниқли шашкачи С. Гуляев билан баробар бормоқда. Бундай мусобақада биринчи марта иштирок этаётган андижонлик спорт мастерлигига номзод Д. Ҳайдаровнинг ўйинлари ҳам эътиборга лойиқ. 17 ёшли бу шашкачи С. Гуляев билан битимга келишиб, республика собиқ чемпиони В. Александровдан устун келди. Мусобақада шунингдек, чирчиқлик ўқувчи М. Абдураҳмонов ҳам чиройли ўйинлар кўрсатмоқда. Шашкачилар мазкур мусобақада муваффақият қозониш билан СССР чемпионати ярим финалига йўлланма олишга ҳаракат қилмоқдалар.

Е. ЧЕРКАССКИЙ,
спорт мастери.

КУРАШ:

ХОРАЗМЛИКЛАР — БИРИНЧИ

Педагогика институтлари ўртасида классик кураш бўйича Сирдарёда ўтказилган республика Спартакиадасида В. И. Ленин номли Хоразм давлат педагогика институти талабалари муваффақият қозондилар. Зариф Отажонов, Бобохон Воисов, Ражаббой Аминов, Ҳусаин Ортиқов каби умидли полвонлар беллашувда куч ва маҳоратларини намойиш этишди.

ФУТБОЛ:

ҚУШКЎПИР СТАДИОНИДА

Область биринчилиги учун қишлоқ ёшлари командалари учрашуви Қўшкўпир райони марказидаги стадионда ўтказилди. Хонқа райони ёшларининг маҳорати футбол ишқибозларининг таҳсинига сазовор бўлди. Мусобақада хонқаликлар биринчи ўринни эгаллашди. Қўшкўпир ва Хива ёш футболчилари ҳам астойдил ўйнадилар. Ғолиблар «Пахтакор» кўнгилли спорт жамияти дипломлари билан тақдирландилар. Улар республика қишлоқ ёшлари биринчилигида иштирок этишади.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти коллективи нашриёт директори ўринбосари

Низомиддин Салоҳиддинович ҲАСАНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

Тошкент давлат университети ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари, филология факультети деканати шу факультет ўзбек тилшунослиги кафедрасининг доценти Ж. Латиповга отаси

Эшонхон ЛАТИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 33-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-13, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши—32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах—2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 01931. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 87. 7